

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEPHONE: (812) 935-6500

Vol. LXXIII Kalėd. 20 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, GRUODIS — DECEMBER 11, 1979

Nr. 286

LKB Kronika Nr. 39

TAI DAUGIAU NEGU ŽMOGŽUDYSTĖ

1979 m. birželio 23 d. Joninių išvakarėse jaunimo būrelis susirinko prie bedievių rankomis išniekintos Paveisnininkų bažnyčios. Saulei leidžiantis su kryžiumi ant pečių, giedodamas ir garbiai kalbėdamas rožančių, jaunimo būrelis patraukė link tos vietos, kur kažkada buvo planuojama statyti bažnyčia. Su viltimi tylų vakarą skambėjo malda tarsi šauksmas prikelti tautą.

Po kelių minučių iškilio gražus didelis kryžius, ant kurio užrašyta: „Viešpatie, atnaujink mūsų Tautos veidą!“ Greitai sujudo Lazdijų saugumas ir milicija ieškoti kryžiaus statytojų. Šitokio uolumo gaudant chuliganus milicija niekada neparodo.

Liepos 2 d. iš namų į Kapčiamiesčio milicijos skyrių įgaliotinis Vl. Kavaliukas atvežė 10 kl. mokinį Antaną Ramanauską. Mokinių buvo tardomas, gaudinamas, kad su juo susidoroja; jei jis tylėsia. Milicijos įgaliotinis klausinėjo, kas organizavo, kas darė, kas šventino, statė, iš kur buvo susirinkę tiek daug jaunimo. Berniukas gynėsi nieko nežinantis.

— Nebaigsi vidurinės mokyklos ir būsi išvežtas į vaikų koloniją, — gąsdino inspektorius Kavaliukas. Išleisdamas namo, įgaliotinis įsakė net tėvams nepasakoti apie įvykio tardymą.

Liepos 5 d. 14 val. į Žibūdu namus (Menciškes kaime) saugumo mašina atvyko girtas saugumietis J. Zinkevičius ir tas pats milicininkas Kavaliukas. Pirmąsias užspūolė motina, kad ji blo-

gai auklėjanti vaikus, nes jie eina į bažnyčią, o štai 23 d. pastatė kryžį. Zinkevičius reikalavo pakviesti sūnų Romą ir dukrą. Kai motina paklausė, ar jau toks didelis nusikaltimas pastatyti kryžį, kad net milicija ieškanti nusikaltėlių, Zinkevičius atrėžė:

— Tai daugiau nei žmogžudystė!

Romas buvo uždarytas į kambarį ir prasiėdėjo grąsinimais:

— Tu užrašai ant kryžiaus!

— Šaukė įtūžęs saugumietis ir užsimojęs portfelio grąsino:

— Kai duosiu į smukę, tai aš tau atnaujinasiu veidą!

Tardytojai gąsdino kaip išmanymais: pašaliniai iš mokyklos, neleisiant niekur įstoti mokyti, pasiūsią į pataisos namus, pasodinę į kalėjimą, primušią.

Kad nieko nepesė gąsdinimais, berniukas įgrūdo į mašiną ir išsivežė į Kapčiamiesčio. Veždami per mišką, baugino primušus palikti miške, tačiau Romas meldėsi ir visai nekreipė į juos dėmesio.

Kapčiamiesčio milicijos skyriuje tardymus užtruko porą valandų. Išleisdami prigrąsino apie tardymą niekam nepasakoti.

Sekančią dieną Romas Žibūda dar buvo iškvietas į Lazdijų saugumą. Ten jį niekino, kad pataisytų Mišiose, klausinėjo, kur galvoja stoti baiges vidurinę mokyklą, reikalavo pasakyti pavardes kitų berniukų, kurie pataisytų Mišiose. Išleisdami pasakė, kad teksią susitikti dar ne vieną kartą.

(Pabaiga)

Žmogaus teisės ir Taikos premijos

Žmonės daug kur kenčia dėl įsitikinimų

Londonas. — Tarptautinė žmogaus teisių organizacija Amnesty International paskelbė metinį raportą, kuriame sako, kad daug kur pasaulyje kitai galvojančiai žmonės dar yra kankinami ir žudomi. Net ir demokratinėje Amerikoje vis dažniau nusikaltėliams skiriama mirties bausmė, prieš kurią organizacija kovoja.

Argentinoje žmonės dingsta be žinios, Pakistane sušaudyta 800 žmonių. Ypač ryškėja tendencija pagrobti ir nužudyti politinius priešus, sakoma raporte.

Amerikai priekšamas nelegalių meksikiečių imigrantų persekiojimas, sakoma, kad kai kurios bylos prieš juodus amerikiečius ar indėnus irgi politiniai motyvai.

Sovietų Sąjungoje politiniai disidentai dar vis uždorami psichiatrinėse ligoninėse, nežūrint tarptautinių protesto balsų. Sovietų valdžia toliau kalina dėl tikėjimo ar nacionalinių tendencijų, persekioja norinčius emigruoti ar bandančius naudotis savo civilinėmis ir politinėmis teisėmis.

Sovietų „Pravda“ piktai atsišiepė į JAV vyriausybės raportą apie Helsinkio konferencijos žmogaus teisių susitarimų lažymą. Kongresui pasiūstame raporte sakoma, kad sovietai palengvino žydų emigraciją, tačiau kitose srityse Sovietų Sąjunga ir kitos Rytų Europos šalys lažo Helsinkio pažadus. Maskva neleidžia tarptautinėje parodoje rodyti net vakaruose išleistų knygų. Čekoslovakijoje kalinami Chartos 77

grupės nariai, sakoma raporte. „Pravda“ atkerta, kad milijonai juodųjų, meksikiečių ir indėnų kenčia Amerikoje, šeši milijonai bedarbių irgi nelaimingi. JAV raportas esąs propagandinis irankis.

Raportams kalbant apie žmogaus teisių lažymus pasaulyje, katalikė vienuolė Motina Teresė atsiėmė 1979 m. Nobelio Taikos premiją. Prieš ją per praėjusį dešimtmetį Taikos premiją laimėjo: 1970 m. — Norman Borlaug, amerikietis agronomas, išvystęs ryžių ir kitų javų sekas, kurios duoda daug didesni derlių; 1971 m. premiją laimėjo tuometinis V. Vokietijos kancleris Willy Brandt už savo „ostpolitik“; 1972 metais trūkios premijos niekas negavo, o 1973 m. ji buvo padalinta Henry Kissingeriui ir šiaurės Vietnamo Le Duc Tho už taiką Vietnamo. Vietnamietis premijos atsisakė, Kissingeris — priėmė. Buvęs Pietų Vietnamo prezidentas Thieu pareiškė vokiečių „Der Spiegel“ žurnalui, kad Kissingeris išdavė Vietnamą, paliko jį komunistų malonei. Jo garsinta „garbinga taika“ — tiesu būvis „kapinių taika“, pasakė Thieu.

Nobelio Taikos premija 1974 m. paskirta japonui Eisaku Sato ir airiui Dean MacBridge. Prieš sovietų priespaudą kovojęs mokslininkas Andrejus Sacharovas laimėjo 1975 m. premiją, dvi moterys iš Šiaurinės Airijos, reikalavusios sustabdyti kovas: Mairead Corrigan ir Betty Williams gavo 1976 m. premiją, 1977 m. — skirta tarptautinei Amnesty International

organizacijai, o pernai Taikos premija padalinta Egipto prezidentui Sadatui ir Izraelio premjerui Beginui.

Kolumistas Jack Anderson šią savaitę irgi paskelbė straipsnį, kuris meta šešėlį ant buvusio valstybės sekretoriaus Kissingerio. Autoriaus žiniomis, Kissingeris, kuris ir dabar yra Chase Manhattan banko užsienio politikos patarėjas, per ilgą metų eilę turėjo artimus ryšius su Rockefellerių šeima. Po ilgų tyrinėjimų Anderson sužinojo, kad dar 1953 metais Rockefellerių bankas padėjo Iranui šachui atgauti valdžią, iš kurios jį buvo išstūmęs premjeras Mossadeghas. Dėkinamas šachas atsilgino bankui įvairiomis būdais privilegijomis.

Kada šachas pradėjo kelti naftos kainas, tuometinis sekretorius Kissingeris nieko nedarė. Saudi Arabija siūlė nekelti kainų ir reikalavo, kad Amerika paveiktų šachą, kad ir jis susilaikytų nuo kainų kėlimo, tačiau Kissingeris atsisakė. Tuometinis išdė sekretorius William Simon bandė paveikti prezidentą Nixoną ir vėliau prez. Fordą, kuriam aiškino

Irano demonstracijų minios vadovauja musulmonų dvasiškiai — mulos. Nepažįstamos ir keršto šūkius kaitaliojanti su maldomis ir šūkiu iš Korano.

EKONOMINIS KARAS IR JO UŽKULISIAI

Kolumnisto Jack Andersono klausimai

Washingtonas. — Užsienio spauda, ryšium su buvusio Irano šacho atvykimu į JAV, ne kartą minėjo buv. valstybės sekretoriaus Kissingerio pavardę. Prezidentas Carteris paneigė spaudos konferencijoje, kad priimti šachą spaudęs kuris kitas asmuo. Jis pats, prezidentas, padaręs tą nutarimą žmoniškumo sumetimais.

Irano krizėje svarbų vaidmenį vaidina „ekonominis karas“. Šią savaitę valstybės sekretorius Vance lanko Europos sostines, kur bando įtikinti sąjungininkus prisidėti prie diplomatinio ir ekonominio spaudimo Iranui vyriausybė.

Irano centrinio banko direktorius, baiges Paryžiaus „Ecole Polytechnique“, pripažino, kad ekonominis karas Iranui daro daug nuostolių. To karo tikslas yra pasmaugti Iraną, pasakė direktorius Ali Nobari „Le Monde“ korespondentui Eric Rouleau. Direktorius pabrėžė, kad visam ekonominiam karui vadovauja Chase Manhattan bankas, kuriam vadovauja Rockefellerių šeima. Šis bankas buvęs ir šacho laikais įtakingiausias, daug pakenkęs Iranui valstybei, bendrai veikęs su šachu ir jo šeimos nariais. Rockefellerio bankas duodavęs Iranui įvairias paskolas, naftos importuotojai turėję mokėti tik per tą banką. Šacho šeimos nariai savo lėšas irgi laiko daugiausia Chase Manhattan banke.

Kolumistas Jack Anderson šią savaitę irgi paskelbė straipsnį, kuris meta šešėlį ant buvusio valstybės sekretoriaus Kissingerio. Autoriaus žiniomis, Kissingeris, kuris ir dabar yra Chase Manhattan banko užsienio politikos patarėjas, per ilgą metų eilę turėjo artimus ryšius su Rockefellerių šeima. Po ilgų tyrinėjimų Anderson sužinojo, kad dar 1953 metais Rockefellerių bankas padėjo Iranui šachui atgauti valdžią, iš kurios jį buvo išstūmęs premjeras Mossadeghas. Dėkinamas šachas atsilgino bankui įvairiomis būdais privilegijomis.

Kada šachas pradėjo kelti naftos kainas, tuometinis sekretorius Kissingeris nieko nedarė. Saudi Arabija siūlė nekelti kainų ir reikalavo, kad Amerika paveiktų šachą, kad ir jis susilaikytų nuo kainų kėlimo, tačiau Kissingeris atsisakė. Tuometinis išdė sekretorius William Simon bandė paveikti prezidentą Nixoną ir vėliau prez. Fordą, kuriam aiškino

organizacijai, o pernai Taikos premija padalinta Egipto prezidentui Sadatui ir Izraelio premjerui Beginui.

Kada šachas pradėjo kelti naftos kainas, tuometinis sekretorius Kissingeris nieko nedarė. Saudi Arabija siūlė nekelti kainų ir reikalavo, kad Amerika paveiktų šachą, kad ir jis susilaikytų nuo kainų kėlimo, tačiau Kissingeris atsisakė. Tuometinis išdė sekretorius William Simon bandė paveikti prezidentą Nixoną ir vėliau prez. Fordą, kuriam aiškino

organizacijai, o pernai Taikos premija padalinta Egipto prezidentui Sadatui ir Izraelio premjerui Beginui.

organizacijai, o pernai Taikos premija padalinta Egipto prezidentui Sadatui ir Izraelio premjerui Beginui.

savo rašte, kad Iranas yra daugiausia kaltas dėl naftos kainų kėlimo.

Ir dabar dar komentatoriai, įrodinėdami, kad šachas buvo nepriklausomas nuo Amerikos ir vedė savo politiką, nurodo, kad šachas kėlė naftos kainas ir ne klausė Amerikos protestų. Kolumistas Anderson nurodo, kad Kissingeris trukdė tiems, kurie norėjo šachą paveikti nekelti kainų. Anderson klausia: Kodėl? Rockefelleris finansinė imperija šachui skolinga daugiau negu moralinę skolą. Ir šandien šachas yra bilijonų dol. klientas. Šachui ir dabar reikalingi Davido Rockefellerio ir Kissingerio patarimai. Rockefelleris yra Chase Manhattan banko pirmininkas ir kartu su Rockefellerio fondu ir privačiomis šeimos akcijomis kontroliuoja Exxon naftos bendrovę. Jos prezidentas Kauffmann yra ir Chase Manhattan banko direktorius. Ir bankas ir Exxon jau keletą kartų yra dominuojami Rockefellerių šeimos.

Iki šacho nuvertimo Iranas naftą kontroliuodavo britų bendrovė Grifas. Jis 1953 m. jaunąsias šachas įsileido amerikiečių bendrovės, kurių svarbiausia tapo Exxon, o svarbiausias bankas — Chase Manhattan. Anderson baigia sakdamas, kad tie faktai kelia negrąžių klausimų apie Kissingerio nenorą sustabdyti šachą nuo naftos kainų pakėlimo keturgubai.

Iki šacho nuvertimo Iranas naftą kontroliuodavo britų bendrovė Grifas. Jis 1953 m. jaunąsias šachas įsileido amerikiečių bendrovės, kurių svarbiausia tapo Exxon, o svarbiausias bankas — Chase Manhattan. Anderson baigia sakdamas, kad tie faktai kelia negrąžių klausimų apie Kissingerio nenorą sustabdyti šachą nuo naftos kainų pakėlimo keturgubai.

Iki šacho nuvertimo Iranas naftą kontroliuodavo britų bendrovė Grifas. Jis 1953 m. jaunąsias šachas įsileido amerikiečių bendrovės, kurių svarbiausia tapo Exxon, o svarbiausias bankas — Chase Manhattan. Anderson baigia sakdamas, kad tie faktai kelia negrąžių klausimų apie Kissingerio nenorą sustabdyti šachą nuo naftos kainų pakėlimo keturgubai.

Iki šacho nuvertimo Iranas naftą kontroliuodavo britų bendrovė Grifas. Jis 1953 m. jaunąsias šachas įsileido amerikiečių bendrovės, kurių svarbiausia tapo Exxon, o svarbiausias bankas — Chase Manhattan. Anderson baigia sakdamas, kad tie faktai kelia negrąžių klausimų apie Kissingerio nenorą sustabdyti šachą nuo naftos kainų pakėlimo keturgubai.

Iki šacho nuvertimo Iranas naftą kontroliuodavo britų bendrovė Grifas. Jis 1953 m. jaunąsias šachas įsileido amerikiečių bendrovės, kurių svarbiausia tapo Exxon, o svarbiausias bankas — Chase Manhattan. Anderson baigia sakdamas, kad tie faktai kelia negrąžių klausimų apie Kissingerio nenorą sustabdyti šachą nuo naftos kainų pakėlimo keturgubai.

Iki šacho nuvertimo Iranas naftą kontroliuodavo britų bendrovė Grifas. Jis 1953 m. jaunąsias šachas įsileido amerikiečių bendrovės, kurių svarbiausia tapo Exxon, o svarbiausias bankas — Chase Manhattan. Anderson baigia sakdamas, kad tie faktai kelia negrąžių klausimų apie Kissingerio nenorą sustabdyti šachą nuo naftos kainų pakėlimo keturgubai.

Iki šacho nuvertimo Iranas naftą kontroliuodavo britų bendrovė Grifas. Jis 1953 m. jaunąsias šachas įsileido amerikiečių bendrovės, kurių svarbiausia tapo Exxon, o svarbiausias bankas — Chase Manhattan. Anderson baigia sakdamas, kad tie faktai kelia negrąžių klausimų apie Kissingerio nenorą sustabdyti šachą nuo naftos kainų pakėlimo keturgubai.

Iki šacho nuvertimo Iranas naftą kontroliuodavo britų bendrovė Grifas. Jis 1953 m. jaunąsias šachas įsileido amerikiečių bendrovės, kurių svarbiausia tapo Exxon, o svarbiausias bankas — Chase Manhattan. Anderson baigia sakdamas, kad tie faktai kelia negrąžių klausimų apie Kissingerio nenorą sustabdyti šachą nuo naftos kainų pakėlimo keturgubai.

Iki šacho nuvertimo Iranas naftą kontroliuodavo britų bendrovė Grifas. Jis 1953 m. jaunąsias šachas įsileido amerikiečių bendrovės, kurių svarbiausia tapo Exxon, o svarbiausias bankas — Chase Manhattan. Anderson baigia sakdamas, kad tie faktai kelia negrąžių klausimų apie Kissingerio nenorą sustabdyti šachą nuo naftos kainų pakėlimo keturgubai.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Viešosios opinijos tyrinėjimai parodė, kad 61 nuoš. laiko prezidentą Carterį geru prezidentu. Į klausimą apie Iraną net 77 nuoš. pareiškė, jog jie pritaria prezidento veiksmams šioje krizėje.

— Vietnamas įteikė Jungtiniams Tautoms skundą, kuriame sakoma, jog bet kurio momento Kinija gali pulti Vietnamą. Vietnamas reikalauja, kad Kinija sustabdytų pasirošimus karui ir pasitrauktų iš Paracel salų, kurios esančios Vietnamo.

— Rodezijos karo lėktuvai puolė sukilielių stovyklas Zambijoje ir Mozambikoje. Rodezijos žvalgyba gavusi žinių, jog patriotinis frontas turi planų infiltruoti savo kareivius į kai kurias Rodezijos provincijas, kad paskelbus karą paliaubas sukilimas būtų tęsiamas.

— Britanija atšaukė savo diplomatinį pripažinimą buvusiai Kambodijos Pol Poto vyriausybei. Kartu pabrėžiama, kad tai nereiškia, jog Britanija dabar pripažįna Vietnamo pastatytą Heng Samrin vyriausybę.

— Izraelis paskelbė, jog premjeras Beginas vyks sausio 7 d. į Egiptą, kur Aswane susitiks su Egipto prezidentu Sadatu. Derybos vyks tris dienas.

— Belgijoje įvyko demonstracijos prieš NATO planą įsigyti naujų vidutinio nuotolio raketų.

— Hong Konge keturi policininkai buvo sužeisti, kai juos puolė grupė nelegalių imigrantų iš Kinijos. Užpuolikai po susirėmimo pabėgo.

— Iranas ambasadorius Prancūzijoje pameigė žinia, kad buvusio šacho sesers sūnus nušautas Iranu pareigūnų. Revoliucinio teismo atstovas, kuris pasigyrė, jog tai irančiečių darbas, neturi teisės kalbėti vyriausybės vardu, pareiškė ambasadorius.

— Švedijos teismas nutėisė buvusį saugumo valdininką Stig Bergling kalėti iki gyvos galvos už šnipinėjimą Sovietų Sąjungai, kuri gavusi iš jo žinių ne tik apie švedų saugumo organizaciją, bet ir apie pakrančių gynybos sistemą.

— Sovietų nepasiekimuose šių metų gamyboje išimtį sudaro gamtinių dujų ir medvilnės gamyba, kuri padidėjusi. Rusai eksportuoja daug medvilnės į Prancūziją, Vakarų Vokietiją ir Britaniją.

— Libija ištrėmė iš savo teritorijos Palestinos Laisvinimo organizacijos biuro vedėją.

— Imigracijos įstaigos paskelbė, kad Illinois valstijoje patikrinus daži irančiečių studentų, rasti 42, kurie gyvena Amerikoje nelegaliai.

— Meksikoje amerikiečių ekskursijos autobusas kelyje susidūrė su sunkvežimiu, septyni asmenys žuvo, 19 sužeistų.

Ragina paleisti amerikiečius

Lenkijos katalikų Bažnyčios primas kardinolas Višinskis ragino Iraną vyriausybę išlaisvinti Jungtinių Amerikos Valstybių ambasadoje Teherane laikomus įkaitus. Iranas ambasada Varšuvoje pasiūstas laiske, kardinolas Višinskis kviečia Iraną vyriausybę, atsižvelgiant į pagrindinių žmogaus teisių apsaugojimo principą, į visuotiniai pripažintą tautų sambūvio taisyklę, o taip pat siekiant apsaugoti pasaulinę taiką, nelaukiant išlaisvinti įkaitais laikomus amerikiečių ambasados Teherane tarnautojus.

IRANE PLEČIASI MAŽUMŲ NERAMUMAI

Kurdai, turkai, baluchai siekia autonomijos

Washingtonas. — Irano krizės sprendimui sekretorius Vance išvyko į Europą tartis su sąjungininkais. Jungtinių Tautų sekretorius pasiuntė į Teheraną du atstovus: Sri Lankos (buv. Ceilono) užsienio reikalų ministrį Said Hameedą ir libanietį JT tarnautoją Išvystymo programoje Zohair Yamminą. Juos sutiko priimti Irano užsienio reikalų ministris Chotbzadeh. Į Hagą dalyvauti Tarptautinio teismo posėdžiuose kaip kaltintojas išvyko valstybės prokuroras Benjamin Ci vjetti.

Didžiausias Irano rūpestis šiuo metu yra Tabrizo miesto sukilimas. Azarbadžano provincijoje įvyko keli susikirtimai tarp tos pačios šijitų sektos musulmonų, kurių vieni palaiko ajatolą Khomeinį, kiti — ajatolą Shariat-Madari. Valdžia pareikalavo, kad Madari įsakytų užsistoti savo rėmėjų organizacijai — Musulmonų Liaudies Respublikonų partijai, nes ji esanti Amerikos imperialistų įrankis, tėvynės išdavikais. Pats Khomeinis pasakė, jog neramumai Azarbadžane yra įsakytų Amerikos.

Neramumuose jau žuvo 9 žmonės ir apie šimtas sužeistų. Irano valdžia jau įsakė sumti kitos partijos — Radikalų judėjimo vadą Moghaddam Maragheh, kuris irgi esąs prieš ajatolą Khomeinį. Šalia Irano kurdų ir Shariat-Madari šalininkų balsus kelia ir Baluchistano žmonės šiaurės rytų Irane. Baluchų politinė partija Etelad-e-Muslimin paskelbė reikalavimus paskirti gubernatorių baluchą ir pašalinti persus iš teisingumo įstaigų bei iš revoliucijos sąrgų vadovybės. Tų reikalavimų nepatenkinus ir boluchai išeisą į atvirą kovą prieš Teherano valdžią.

Ajatola Shariat-Madari paaiš-

kinio, kad jo gimtasis miestas Tabrizas sukilo ne prieš Khomeinį, bet reikalaujamas autonominių teisių. Tarp abiejų ajatolų nesą jokių nesutarimų, pasakė Shariat-Madari.

Irano valdžia paskelbė, kad netrukus prasidės amerikiečių įkaitų teismas. Kai kurie bus paleisti prieš teismą, pasakė užsienio reikalų ministris. Jam nepriimtaria ambasada užėmė „studentai“, amerikiečių kalintojai, sakydami, kad visi amerikiečiai bus teisiami.

Užsienio stebėtojai tvirtina, kad mažumų sukilimai Irane gali sudaryti sunkią padėtį. Karinės jėgos yra gerokai susilpnėjusios. Daug kariškių po revoliucijos pabėgo, iš kitos pusės, daug jaunolių, kurie netarnavo kariuomenėje, įsijungė į kariuomenės eiles neturėdami darbų. Jie negavę „karo mokslo“, nesugeba naudotis nauju, moderniu ginklu. Tuoj po revoliucijos daug ginklų sandėlių išužėję, amunicija buvo išdalinta. Karinės mašinos buvo apvogtos, iš jų išimtos dalys. Sakoma, kad neseniai ir Arabų jūrą buvo išplaukę keli karo laivai, tačiau visi laivai sustojo, sugėdė dėl priežiūros stokos.

Teismas svarsto Amerikos skundą

Haga. — Tarptautinis teismas vakar pradėjo svarstyti Amerikos skundą dėl Irane suimtų amerikiečių diplomatų. Iranas iš anksto paskelbė, kad jis ignoruos viešą ar kitoki šio teismo sprendimą.

Tarptautinį teismą šiuo metu sudaro 15 teisėjų iš Britanijos, Nigerijos, Lenkijos, Senegalio, Prancūzijos, JAV, Sovietų Sąjungos, Brazilijos, Argentinos, Indijos, Egipto, Vakarų Vokietijos, Japonijos, Italijos ir Sirijos.

Teismas, paskelbęs nutarimą, gali kreiptis į JT Saugumo tarybą, ir prašyti imtis sankcijų prieš nuteistą šalį. Teismui pasmerkus Iraną, Amerika turėtų moralinę ir legalinę teisę bausti Iraną.

MIRĖ A.A. KUN. D. SOKALIS

Kun. Dovydas Sokalis, lankydamsis Šv. Benedikto vienuolyne Benet Lake, Wis., staigiai mirė gruodžio 3 d. Valstijos buvo gimęs 1919 m. liepos 9 d. Racine, Wis., 1945 m. vasario 2 d. kaip Milwaukee arkivyskupijos kunigas buvo įšventintas kunigu. Dirbo įvairiose lietuvių ir vietos amerikiečių parapijose, net kurį laiką Šv. Jurgio parapijoje, Chicagoje. Pastaruoju metu buvo ligoninės kapelionas Des Plaines, Ill.

Palaidotas iš Šv. Kazimiero liet. parapijos Racine, Wis. Šv. Mišias laikė Milwaukee pagelbėnis vyskupas Brust, dalyvaujant 30 kunigų ir arkiv. Cousins. Palaidotas Šv. Jurgio kapinėse Kenoshoje, Wis. Vienas kunigas, vykdamas į laidotuvių Mišias, taip pat mirė nuo širdies smūgio.

Palaidotas iš Šv. Kazimiero liet. parapijos Racine, Wis. Šv. Mišias laikė Milwaukee pagelbėnis vyskupas Brust, dalyvaujant 30 kunigų ir arkiv. Cousins. Palaidotas Šv. Jurgio kapinėse Kenoshoje, Wis. Vienas kunigas, vykdamas į laidotuvių Mišias, taip pat mirė nuo širdies smūgio.

Palaidotas iš Šv. Kazimiero liet. parapijos Racine, Wis. Šv. Mišias laikė Milwaukee pagelbėnis vyskupas Brust, dalyvaujant 30 kunigų ir arkiv. Cousins. Palaidotas Šv. Jurgio kapinėse Kenoshoje, Wis. Vienas kunigas, vykdamas į laidotuvių Mišias, taip pat mirė nuo širdies smūgio.

Palaidotas iš Šv. Kazimiero liet. parapijos Racine, Wis. Šv. Mišias laikė Milwaukee pagelbėnis vyskupas Brust, dalyvaujant 30 kunigų ir arkiv. Cousins. Palaidotas Šv. Jurgio kapinėse Kenoshoje, Wis. Vienas kunigas, vykdamas į laidotuvių Mišias, taip pat mirė nuo širdies smūgio.

KALENDORIUS

Gruodžio 11 d.: Damazas I P.; Danisa, Valdis, Dirvonė.
Gruodžio 12 d.: Aleksandras, Marija Q., Gilmintas, Vainė.
Saulė teka 7:07, leidžiasi 4:20.

ORAS

Debesuota su pragiedruliais, stiprokas vėjas, temperatūra diena 40 l., naktį 30 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

KELIAS Į SVEIKATĄ, 1601 West Garfield Blvd., Chicago, IL 60632

GIRTAVIMAS — SAVĖS IR VAIKŲ ŽUDYMAS

Vien sakymas, be asmenybės tvarkymo, girtuokliui nustoti girtauti prilygsta reikalavimui, kad vandenyje akmuo nebūtų šlapias.

Žmonės girtauja jau tūkstančius metų. O tik paskutiniuosius dešimtmečius mokslas kiek daugiau sužinojo, kaip ir dėl ko žmonės girtauja ir kaip jie girtaudami kenkia savo protui ir kūnui, ir kaip galima padėti besisvaigintiems.

Sunku atlikti tuo reikalu mokslinis darbas su gyvuliais, nes geriausi tyrimai gyvulikai: pelės ir žiurkės sunyks, vandens nustos ir greičiau nugalai iš troškulo, bet degtinės ne lašo negers. Vienas tik gyvulys labiau negu vandenį mėgsta svai galus gerti — tai kiaulė. Ji, tarp ko kito, laikoma gyvulių tarpe inteligentiškiausia. Paskan: nuo degtinė, galima pelės prapirinti gerti — svaigintys ir tada atlikti su jomis tyrimus apie svaigalų veikimą ir gyvytį kūną. Illinois universitete yra atliekami tyrimai apie gyvulių įsijautinimą alkoholiui ir jam pakanta. Jau nuo senų senovės žmonės panašiai pratinosi prie svaigalų, dar urvuose gyvendami, jie laukinių būčių medų fermentavo į midų, atstiknintai tokias savybes medaus suke. Mat, ilgiau medų laikant ir jame mielės įsimačius, medus ima virsti midumi. Jau babiloniečiai žinojo alų, o persai jau tūkstančiai metų prieš Kristų iš vynuogių darėsi vyną.

Alkoholio elementarinė sudėtis
Alkoholis susideda iš šešių atomų vandenilio dujų, dviejų anglies ir vienos tokios dalies deguonio. Šitos trejos medžiagos maišomos su įvairiais skysčiais, jomis žmonės svaiginasi iki begalybės ir dėl to serga ir be laiko dažnas miršta.

Alkoholio tyrimai žymiai pasistūmėjo pirmyn per paskutiniuosius dešimtmečius. Dar liko tolimas tokiems tyrimams nueiti kelias. Dabar tik vienas dalykas tikrai paaiškėjo: — "Negerk, ir tu nepasigersi". Iki šiol mokslas nežino, kodėl žmogus įpranta į svaiginimą (adikciją) ir kodėl minėta trejoja alkoholio sudėtis naikina kūno organus. Dar iki šiol nežinoma, kaip svaigalai paveikia įvairių medžiagų apykaitą. Dar nedaug apie svaigalų poveikį žinant, kiekvienas naujas jų veiklos suėjimas yra mokslui svarbus. Alkoholio veiklą tiriant iškilę klausimai prašo atsakymus. Nežinomi keliai, kaip alkoholis sukelia apsinuodijimą, kaip jis įvairiausiai paveikia kūno dalis, ypač smegenis. Reikia dar išsiaiškinti, ar alkoholis tikrai yra liga, o gal tik asmenybės silpnumas. Naudinga sužinoti, ar tikrai yra grupė tokių žmonių, kurie yra daugiau linkę tapti alkoholikais. Pagaliau visiems įdomu sužinoti, kodėl žmonės girtauja.

Tik 1970 m. šiame krašte įkurta alkoholio tyrinėjimo įstaiga (National Institute for Alcohol Abuse and Alcoholism) su penkių milijonų dolerių metiniu biudžetu. Iki šiol alkoholio veiklos tyrimai nebuvo atliekami dėl lėšų stokos. Ir dabar tokiems tyrimams išlaidos yra menkiausios, palyginus su išlaidomis širdies bei vėžio ligas tiriant.

Alkoholio tyrimų reikale ne viskas yra pinigai. Reikės laiko, kol bus galima reikiamą skaičių pajėgių tyrinėtojų pritraukti į alkoholio tyrinėjimo sritį. Iki šiol vyravo nuistiekimas, kad pajėgus tyrinėtojas turi dirbti vėžio ir širdies ligų laukuose. Ne ki-

labiausiai mums reikalingu asmenų, taip aksti mus palikusių vien tik per degtinę.

Alkoholis žudo kepenis

Staigi bei chroniška kepenų liga gali privesti alkoholiką prie sąmonės aptemimo bei visiškai jos netekimo. Tai sunkios kepenų ligos ženklai — jie nurodo į artėjančią mirtį, jei nebus griebiamasi energingo ir tinkamo gydymo. Daugiausia alkoholikų serga chroniška kepenų liga, vadinama ciroze. Tai kepenų susiraukšlėjimas — sukietėjimas — gumbuotas jų susitraukimas. Tą ligą sukelia gausus girtavimas. Simtai tūkstančių nuo 20 metų amžiaus iki seniausių suserga šiame krašte minėta kepenų negale.

Astri kepenų liga, laimei, yra retesnė kepenų negerovė. Ji sukelia kepenų uždegimą, sukelto virusu bei nuodingu chemikalų. Alkoholikai susirę kepenimis gauna per daug amoniako kraujuje. Dėl to jie gauna apalpiną — komą (coma). Gydymoje stengiasi tą amoniaką iš kraujo šalinti. Taip pat tokiems kepenų ligoniams duodama maistas, turintis labai mažai baltymų, nes baltymai kūne didžią dalimi yra paverčiami į amoniją. Tokiems yra duodami antibiotikai, kad sumažintų žarnose tokias bakterijas, kurios gamina amoniaką. Duodami vaistai — glutamic acid, arginine, protamine jie sumažina amoniako kiekį kraujyje.

Tie alkoholine kepenų liga sergantieji, kurie nepasiduoda aukščiau minėtam gydymui, esti gydomi dvejopos rūšies kraujo perpylimu: 1. pakeitimu kraujo (exchange transfusion) — tada apnuodytas ligonio kraujas esti pakeičiamas sveiku krauju davėjų krauju; 2. laikinai kraujas alkoholio esti valomas per sveikatos kito žmogaus ar gyvulio kepenis (extra-corporeal perfusion).

Niekas nepadaid net geriausias gydymas tokiame alkoholiku, kuris nenustoją girtavęs. Didelė dalis pacientų alkoholikų, suirėgalavusių kepenų ligą, minėtu būdu atgaivina. Bet jie vėl serga — ir dažnai neatgaivina — kai neprisilaiko visiškos abstinencijos nuo alkoholio. Tie, kurie nustoja girtavę, grįžta į normalų gyvenimą su savomis šeimomis ir tęsia savo darbą naują darbą sau ir visuomenei bei šeimai.

Svarbu pažinti ankstyboje stadijoje kepenų ligą ir ją reikiamai gydyti. Reikia greitai ir tikrai gydyti artėjančią alkoholio apalpiną (komą). Po to reikia atstatyti alkoholiką į normalaus gyvenimo vėžes (rehabilitation). Tik tada mes pajėgsime daugiau žmonių išgelbėti nuo invalidizmo ir nuo perankstybos mirties, kuri taip daug lietuvių pasigrobia dabar pačiame jų amžiaus pajėgume.

Išvada. Keiskimės savo nuistiekimais ir sveikiau galvojančius ir normaliau jaučiančius žmones. Tada alkoholis tampa mūsų svetimėsiu. Žinoma, bus ir asarų bei kančių sumažės žemose.

Pasiskaityti J. Willis Hurst: The Heart.

SVEIKO MAISTO RECEPTAS

Pieniškasis padažas su grybais

Produktai
2 šaukštai viščiuko ar daržovių sultinio be riebalų, 2 šaukštai kvietinių miltų, ¼ puodelio karšto vandens, ½ puodelio pieno miltelių be riebalų, ¼ puodelio šalto vandens pieno milteliams ištirpinimui, 2 uncijos komerciniai konservuoti grybų su skystu. Truputis druskos ir šviežiai sutrintų pipirų.

Darbas: Sultinį su miltais sumaišyti ir indelyje pavirinti iki gelsvos spalvos. Praskiešti karštu vandeniu. Užvirinti. Sudėti grybus su skystu ir išjungti ugnį.

Sudėti ištirintus pieno miltelius su vandeniu, pipirus ir druską.

Inž. Povilas Jurėnas su Adele Brickiene Lietuvio sodyboje, Chicagoje, seką pažmonio programą.

MOSŲ KOLONIJOSE

Washington, D. C.

SIMPOZIUMAS EUROPEIŲ KILMES ŽMONIŲ REIKALŲ

Lapkričio 15 dieną Katalikų universiteto studijų centras besiruošiančių išeiti į pensiją ir besenstančių Europos kilmes žmonių suruošė simpoziumą dėl jų padėties pagerinimo. Šiam simpoziumui vadovavo Katalikų universiteto socialinio studijų centro tyrimų asistentė Galina Sužiedienė. Ji buvo ir į tuos pasitarimus pakviestų asistentų įvairių sričių ir tautybių prelegentų koordinatore. Buvo pasigalinta mintimis. Susirinko į šį simpoziumą estų, graikų, italų, latvių, lenkų, lietuvių, vengrų ir žydų. Ypač dažnai ir palankiai buvo paminėti lietuviai Baltųjų

rūmų pareigūnės, asistentės etninių grupių žmonių reikalams Viktorios Mongiardo.

Į simpoziumą atsilankė šie lietuviai: Elena Bradūnaitė, Gražina Krivickienė, Juozas Simanavičius ir Jonas Vaitkus.

Simpoziumo vaisius ir spaudos žmonėms patiekiami dokumentai Galinos Sužiedienės buvo planingai ir gražiai paruošti.

Šių problemų svarstymai platusne apimtimi tęsiasi gruodžio 3-4 dienomis Chicagoje, Illinois universitete vykstančioje konferencijoje. Konferencijos išvados bus pateiktos civilinių ir žmogaus teisių komisijai. Į šią konferenciją buvo nuvykę Galina Sužiedienė ir žadėjo pateikti spaudai daugiau žinių.

Gražina Krivickienė

LIETUVIAI FLORIDOJE

Miami, Fla.

LIETUVIŲ KLUBAS PAMINĖJO VILNIAUS UNIVERSITETO 400 METŲ SUKAKTĮ

Šių metų lapkričio 25 d. klubo patalpose, susirinkus gausiam skaičiui klubo narių ir daug svečių iš įvairių vietovių ir Kanados, buvo įspūdingai paminėta Vilniaus universiteto 400 metų sukaktis. Paskaitą skaitė dr. J. Maurukas, įdomias skaidres pademonstravo klubo direktorius J. Vaičekonis. Prelegentas vaizdžiai nupasakojo tuo laikui Vilniaus universiteto steigimo reikalingumą, jo steigimo faktus, aukštą mokslo lygį, klestėjimo ir sunkius rusų caro prispaudos meto įvykius. Paskaita buvo kruopščiai paruošta ir visiems buvo įdomi.

Po paskaitos ir pietų vaišių, St. J. Jazbučiams pageidaujant, klubo pirmininkei S. Šeputienei sutikus, šikagietis J. Adomėnas

Pastaba: Jei dedami grybai, skirtą vandens kiekį sumažinti. Tinka tik prie lieso šutintos žuvies, kruopų, miltinių patiekalų bei bulvių patiekalų.

Paruošė Adelė Duoblienė

— Mokslo srityje skaityk naujausius veikalus, literatūroje — seniausius. Klasikinė literatūra yra visuomet nauja.

(Bulwer-Tytton)

R. KRISTOPAITIS
JURŲ KELIAIS
(Jūrų kapitono atsiminimai)
Išleista autorius teisėmis 1979 m. Didelio formato. Kieti viršeliai. Spaudė DRAUGO spaustuė. Kaina su paštu \$11.10. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Illinojaus gyventojai dar pridėda 60 ct. valstijos mokesčio

VLADAS JUDEIKA
DIDŽIOJI ILIUZIJA
(Markizmas teorijoje ir tikrovėje)
II-sis tomas
Išleido Gražina Juodeikienė 1979 m. Spaudė Pranciškonų spaustuė Brooklyn, New York. Kieti viršeliai, 688 pusl. Kaina su paštu \$16.05. Illinojaus gyventojai dar pridėda 90 ct. valstijos mokesčio.
Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629, U.S.A.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays. Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$38.00. Foreign countries \$40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenumeras nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto			
	metams	1½ metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Kanadoje	U.S.A. 40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitinis	25.00	15.00	—

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.
- Redakcija straipsnius taisytiavo nuotėra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

ANATOLIJS KAIRYS

LAISVĖS SONATA, 40 iliustracijų, 1979 m.	5.00
PO DAMOKLO KARDU, premijuotas romanas, 1978 m.	5.00
TRYS DRAMOS, scenos veikalai, 1978 m.	5.00
KARONA, istorinė trilogija-poema, 1974 m.	5.00
TRETIJAI VAINIKAI, poezijos antologija, 1975 m.	5.00
TRYS KOMEDIJOS, veikalai scenai, 1975 m.	4.00
SIDABRINĖ DIENA, komedija ir libretas, 1972 m.	3.00
CURRICULUM VITAE, komedija anglų kalba, 1971 m.	2.00
SVIESA IR ELDORADO, dvi premijuotos dramos	2.00

Kiekvienas užsakymas pridėda 75 ct. už paštuotą ir kitas išlaidas. III. gyv. dar moka 5% valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti DRAUGO adresu.

DR. K. G. BALUKAS
Akuserija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepiate, skambinti 374-9004
Pirma ligonius pagal susitarimą

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
Marquette Medical Center
6132 So. Kedzie Avenue
Val: pirm. antr. ir ketv. 6 iki 7:30 v. v. Šešt. 1 iki 3 val. Pagal susitarimą.
Ofiso tel. WA 5-2670
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val: pirm. antr. ir ketv. 1:00 - 5:00 val. popiet. treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabinetas perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmadienį ir ketv. 1-4 ir 7-9. antradienį ir penktadienį 10-4. Šeštadienį 10-3 val.

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Specialybė — Nėrvų ir Emocinės ligos.
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — PR 8-2220
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

1002 N. Western Ave., Chicago
Tel. 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Istaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
BENDROJI MEDICINA
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago — 476-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm. antr. ir ketv. 10 iki 6 val. Šeštadienį 10 iki 1 val.

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm. antr. ir ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet. ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždarai.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.
Ofs. tel. 737-1168, rez. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val: pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį 10-4. Šeštadienį 10-3 val. Tik susitarus.

Tel. — 282-4422
Dr. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždarai treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet. ir ketv. 5-7 vak. Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
Tel. — GR 6-0617
6958 S. Talman Ave.

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 6-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val: pirm. antradienį ir ketv. ir penktadienį 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm. antr. ir ketv. ir penktadienį 2-7. Šeštadieniais pagal susitarimą.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

KOMUNIZMO PERSEKIOJIMAI NESUMAŽEJO

Nobelio laureatas rašytojas Aleksandras Solženicynas anksčiau šleido du toms apie "gulagą" — sunkių prievartos darbų lagerius. Jų pasirodymas buvo pastebėtas spaudos ir susižinojimo priemonių. Spauda komentavo ir aiškino, koks gyvenimas iš tikrųjų buvo Stalino teroro laikais, kai šeši milijonai gyvybių buvo sunaikinti Sibiro šalčiuose, įvairiose kasyklose, nepakeliamose darbuose ar tiesiog nužudant. Vien Ukrainos vadinamo "nubuožinimo" laikotarpyje žuvo daugiau kaip trys milijonai žmonių. Anot posakio, Berijos ir Stalino siautėjime "ukrainiečiai buvo ryjami kaip žuomosės". Tik tarp 1947-49 metų buvo ištremita iš įvairių pavergtų tautų į Sibiro daugių kaip 500 tūkstančių, tai tiek pat, kiek carų siautėjimo metais per visą 19-tąjį šimtmetį.

Tai vaizdai, kuriuos kūrė biškai plunksna ir tikrais dokumentais nupiešė rašytojas, kad žmonija žinotų komunizmo nežmoniskumą, musikalitimus prieš žmogų ir daugelį tautų. Jis tai rašė ir dėl to, kad ir laisvieji žinotų, jog jų laukia tas pats likimas, jeigu jie nepastatys moralinės ir fizinės užtvartos, stipresnės negu komunizmo propaganda ir teroro valdžios kėslai.

Solženicynas nesmerkia Vakarų gyvenimo būdo. Jis nori tik priminti, kad jų praktiškos materializmas, dvasinio gyvenimo nustūmimas į nežymią vietą, jų nuolaidumas iš nepatogumų "kūlis iš svetimos reikalus", jų neišmintingai, bet komunizmui naudingi susitarimai tėra tik baimės žinokas, kuris negali jų išgelbėti nuo pražūties. Reikia naujo gyvenimo ir naujų vėdu, kurie sugebėtų parodyti žmogaus gyvenimą jo gražume, jo laimingame kelyje, jo pastangose padėti vargantiesiems.

Nuolaidoms ir "susiheisikimui" negalima net svetoti savo egzistenciją prarasti. Tai esąs klaidingas kelias, kurio pabaiga gali būti sunki visi dabartiniai civilizacijai ir pasiekimams kultūros laimėjimams. Vakarai turį žinoti, kad komunizmas yra ir ko jis nori, ir prieš jį pastatytą dvasinį pasaulį, daug stipresnį negu tik žodžių žaidimas.

Neseniai iš spaudos išėjo ir trečias Solženicyno liudijimų tomas apie "gulagą". Tai veikalas, kuriame galima šviežiai įsijausti kraujuojančias tautas, kenčiančias žmones, persekiojamus tikintuosius, ypač krikščionis, kurie nenori pasiduoti komunistiniam nužmoginimui. Keista, kad apie trečiąjį tomo kalbą tokia spauda, kuri iš pareigos turi paminėti naujausius leidinius, nes kitu atveju nuostolį būtų peramos.

Čia ir jaučiama, kaip rašo "National Catholic Register" (lapkričio 25), kad dabar veikia dėmė, kuri baimės akimis stiebą padaro dar didesnę, baikykles gva ir pavojingą. Tai politinės valios vykdymas, kad negalima erzinti už save stipresnio. Tuo tarpu stipresni yra tik šio teroristinio priešiško išpuolimo ir gaudinimui pasirinktos priemonės. Amerika dar tebestovi galybės viršūnėje. Tik ji nemoka išsilaikyti patogumų ir bijo aukos, kurios gal reikėtų norint parodyti tikrąjį komunizmo veidą.

Rašytojas šiam tomui vedamąja mintimi pasirodo: "Kai reikalauja blogi, mes nesigėdime savo Dievo. Mes esame sugėdinti dėl jo tik tada, kai reikalauja eina gerai". Kalbėdamas apie prievartą stovyklas, apsuptas vielių tro-

romis, apstatytas ginkluotais sargybiniais ir šunimis, jis parodo, kaip žmonės išlaiko moralinę drąsą ir herojišką pasipriešinimą. Jis čia prisimena ir tuos herojiškus lietuvius katalikus, kurie, jam negalint lagery rašyti, nes tai laikoma kriminaliniu nusikaltimu, ji išmokė daryti nužandčius, kurie pagelbėjo jam geriau atsiminti įvykius ir asmenis, minimus šiame veikle. "Su brodinėle pagelbėjo man rašyti ir atsiminti".

Apie brolišką meilę komunizmo teroro liudijimas kalba dar ir kitu būdu. Buvo tokių kalinių, kurių turimų pašaukimus buvo pabėgti ir mėginti bent kurį laiką pagyventi laisvėje. Jis prisimena, kaip jaunos mergaitės pagelbėdavo kalinams perduoti žinias savo artimiesiems, kaip kolchozinkai ar laisvai gyvenantieji slėpė pabėgėlius ir juos maitino. Dideliame varge Dievas buvo arti jų visų ir jungė juos visus žmogiškais troškimais.

Ši trečioji "Gulag Archipelago" Solženicynas skiria "disidentų" kovoms, nes jie, užmirę sunkius darbus ir kančias prievartos lageriuose, šiuo metu išberstytį po visą sovietinę imperiją, liko dar gyvi ir toliau tebekovoja prieš nežmoniskus žiaurumus. Kartu jis įspėja, kad daugelis buvusių stovyklų yra panaikintos, "milijonai žmonių dar tebėra kitose stovyklose ir naujas nežmoniškas religijos persekiojimas tebesitęsia ar net stiprėja".

Dėl šių pavyzdžių gal trečiasis liudijimo tomas ir yra mažiau minimas. Čia jau kalbama apie šiuos laikus, apie dabartinius komunizmo vedus ir dabartinius žmonių žudytuosius. O su jais ryšius palaiko daugelis laisvųjų valstybių, jei ne iš diplomatinio mandagumo, tai tikrai iš baimės prarasti savo turimus patogumus.

Apie krikščionių persekiojimus Solženicynas kalba labai aiškiai: "dėl religinių įsitikinimų jie atleidžiami iš darbų ir priversti gyventi žigonų gyvenimą, keltis iš miesto į miestą". Komunistinis jaunuolis vienam baptistui net išreiškė: "Man įstatymas leidžia tave sugrūsti, tave sutraukti, tave sunaikinti". Ką gi kalbėti apie partinio saugumo tarnautojus, kurie be jokios atsakomybės naikina kiekvieną religinę žymę, jei tik ją pastebi kurio žmogaus gyvenime. Dėlto disidentams, išgyvenusiems didžiausias kančias ir paniekimus lageriuose, nėra nieko skaudesnio, kaip laisvųjų nesupratimas, kad jie nori šviesos, laisvės ir žmoniško gyvenimo. Jie nori laisvės bent trumpai paragauti, laisvės bent kelias dienas pasidžiaugti ir pasijusti tikrais žmonėmis.

Solženicynas tapėja laisvuoju, kad jie nesmerktų tautų, esančių vergijoje, bet smerktų komunizmo blogį ir nedarytų jam nuolaidų. Komunizmas nori paversti žmogų ne tik fizikai, bet ir dvasiškai, sukaustydamas jo mintis, sureikindamas jo lūpas. Laisvieji bent turi suprasti tuos, kurie kenčia ir yra persekiojami, kurie kovoja prieš trioniją, besitengiančią paversti žmoniją. Disidentų kančios atnaujinamos, kai laisvieji palaiko etonius, bet nutyli ar net pasmerkia laisvės ištroškusius. Jiems tironai naiviai pasidavusių rankomis ir žodžiais net laisvėje atima ramybė bent valandėlė laisvai pakvėpuoti ir atsigausti nuo komunistinės prievartos.

P.S. — Bloga yra tik tada, jei tau ir visų jai daroma žala neberegavoja, jei ji, memorialumo atrofuota, su juo apsipranta ir resignuodama jam pasiduoda. Iš tokių pasidavusių sunku beieškoti ko pozityvaus. J. Ertas

KELIONĖ Į TEN IR Į ČIA

Nuotaišos ir neteisingi teizmai

Kelionė į Lietuvą bei susitikimai su iš ten pasirodžiusiais žmonėmis mums žadino plačias kalbas. Ne vienu atveju dėl šių kalbų aukštai pakildavo temperatūra. Nuomonių skirtumai sklaidėsi tarp organizacijų ir sąrašų. Pvz. ALTA ryšius smerkė, akiratininkai juos skatino, pirmą propagandą, vėliau motyvuodami. PLB ir JAV LB laikėsi atsargiai, padėti analizuodami, kaip dera rimtiems vienietams ir kiekviena atveji laikydamos savitai.

Mūsų tarpe samyši dėl ryšių su Lietuva kėlė dora baimę, kad nepakenktume okupuotam kraštui, ir nedoros patyčios, kad iš-eivija santarvėje negyventų. Tų patyčių vienos šakys pinasi Vilniaus ar Maskvos partijose, kitos vejasi pliktose žmonėse, tarp mūsų besimažinančiuose. Išvija stebėdavo kalinams perduoti žinias savo artimiesiems, kaip kolchozinkai ar laisvai gyvenantieji slėpė pabėgėlius ir juos maitino. Dideliame varge Dievas buvo arti jų visų ir jungė juos visus žmogiškais troškimais.

Atsarga

Tėvų ar savo gimtą kraštą apkankinti visi norime, bet tiek tiek bauginamės. Suprantantiems Sovietų tvarią ir Lietuvos okupacijos administracinius ryšius su Maskva yra aišku, kad visiškai asmenų saugumo turistai niekas nelaiduoja. Taip pat yra aišku, kad jokia lietuvių įstaiga negali išduoti tvirtų leidimų nei keliote Lietuvoje į ten, kur uždrausta nei užtikrintam įgabenimui mokslinės literatūros ar instrumentacijos. Nesigirdėjo visi nekaltų turistų tamponų, nesigirdėjo Vilniaus universitetui skirtos medžiagos atididėjimų, tačiau ši galimybė, prisimenant daug įvykių su oficialiais JAV žmonėmis (pvz. US News — World Report žurnalisto apsvaiginimą), iš akių neišleistina, nors šiandien yra gana tolima.

Pasvarstykime ir šią Atlanto pusę. Neaiškios aplinkybės ir dažnai ten važinėja atkreipia JAV įstaigų dėmesį. Turį "secret clearance" gali šią privilegiją prarasti. Nesuspajinę su International Traffic in Arms Regulations, kur yra įjungta ir neklasifikuota ("unclassified") techninė literatūra perduodama už JAV ribų žodžiu, raštu ar vaizdinėmis priemonėmis pramoginių kelių, konferencijų ir simpoziumų metu, gali turėti nepelnytų nepatogumų. Kai kas iš jaunių, vykstančių į lietuvių kalbos kursus Vilniuje (tai nėra "pleasure visit", apmokamas savomis išlai-

domis), ateityje, jei prireiktų, negautų "clearance".

Nors atstumas tarp New Yorko ir Vilniaus beveik lygus atstumui tarp New Yorko ir Paryžiaus, tačiau skirtumai didoki, — pirmasis reikalauja atsargos bent akademine prasme. Tai gyvenimo tikrovė.

Plepiai

Mūsų tarpe daug samyšių pasiskleidžia plėpūs, negalvoję turistai. Atsiranda Vilniuje profesorius ar darbininkas, užkalbina jį "Gimtojo krašto" korespondentas, žmogus prasižioja ir neužsilaupia, lyg dar Stalino laikais "išrinktas" deputatas, — Lietuvoje visomis pusėmis tiesiasi rojus. "Kaip gamta?" klausia žurnalistas. "Puikiai! Didelė, didelė pažanga", atsako ir nesupranta, kad gamtos Lietuvoje komunizmas neatnešė, vytyrių neišrado, debesų vasaros danguje sidabru nesudažė. O elektra? Labai šviesi. Didelė, didelė pažanga", vėl taria amerikietis, neskaitęs laikraščių ir nesugadęs, jog tarp 1939 ir 1979 net Afrikos džiunglės yra elektrifikuotos. Visi plepiai — profesoriai ir praeidikai, šulba ir nesupranta, už vaizės atsiliepiant ar baimės apstėsi — yra vienodai apgailestinti. Tik bimbiniui su mizariniais būbūnu mūdama, žino, ką daro.

Visiems yra aišku kad gyvenimas pasikeitė. Kai kur virto gerojonių pusė, kai kur blogjonių. Stalino nepakenčiamos sąlygos sušvelnėjo, trėmimai Sibiran apri- mami, areštai reti, kunigai gali į staigoms išsiti protestą ir po jo kurį laiką klebonijos gyventi. Galimybės lankyti mokyklas praplėtos, kelių pataisė, tvarkingi kolūkiai gauna daug derliaus. Bet bažnyčiose mokytojai medžioja mokinius, rusai viešpatuoja atsakingiausiose pareigose, tikinčiųjų sukauptas turtais laikomas valdžios nuosavybė, spauda mėgsta netiesą, laisvai išvykti negalima, amerikiečiai ant tėvikių laiptų be šalia stovinčio saugumiečio ramiai pasėdėti ir sauleidžiui pasigėrėti neleidžiama. Okupacija lieka okupacija.

Tai kodėl šnekučiai, įsigėdę kalbėti, "Gimtajam kraštui" šių istorijų neišpasakoja, jei korespondentai jų nežino? Kas gera — tenenuti. Kas bloga — tęsą. Daugelis ok. Lietuvoje buvusių mato taip kaip yra o grįžę pasakoja kaip matė neslėpdami šviesių išpuolių, nedangstydami skaudesnių patirties. Jei "Gimtojo krašto" prigimtis būtų kilnesnė, ir jis, juokingo vaidmens at-

sisakęs, nebijotų atviriau rašyti. Niekur nėra tobulybės, bet kiti apie neigiamus reiškinius kalbėti nevengia.

Nusikaltėliai

Keli mūsų spaudos žmonės įgudo nusikaltėlius kurti. Paima kieno nors žodį, apsupa jį iš visų pusių dirbtinėmis pastabomis, su daro puolemąjį aktą ir nutiesia. Šio amato artelės neribotai vadovėbėn išsimuše "Naujienos", LB darbuotojus taršydamos. Jas apstojo gaudus būrelis taktininkų iš kairės ir deinės. Vienus jie mūkdė tyčiomis, kitus čižė iš įpročio, net neįsąsami, kad taip elgiasi.

Tarp sukurtų nusikaltėlių yra Lietuvoje besilankiusių, su žmonėmis iš Lietuvos čia susitikusių. Yra net ir bausmė atsiliepiant: dažais išterliotos sienos užklijuotos prokomunistinės etiketės.

Nepritariame propagandinės filmams ne iš baimės, bet dėl nepekešdami. Tačiau menininkas, net ir lietuvių komunistas, siaubo nekelia. Buvo čia solistas Noreika. Padainavo, išvyko, grįžęs nagus parodė. O Daumbras? Kodėl jį turėtume ignoruoti ar net šmeižti? Staubo nekelia mokslininkas. Kol žmonėms kalba klausomės. Kai pradeda meluoti, tyčiomis ar įsakytas, ausis sukame. Tikrus komunizmo agentus mūsų tarpe ruošia ne koncertuose ar svečiuose. Jie išauga mokyklose, apie kurias nežinome. Jei kas viešai ir perdėtai Lietuvoje ar čia su okupacijos atstovais glėbėtuojasi, jį matome ir putele laikome.

Nusikaltėlių kūrimas dėl ryšių su Lietuvos žmonėmis buvo peržengęs ribas. Šmeižti, juodinti, ignoruoti. Dalis tų nusikaltėlių mūsų visuomenei yra žymiai vertimes už tojų neturinčių teisėjus.

Dr. V. Stankus Clevelande įteikia Vilniaus universitetui medaļi Kon- versiteto dekanui R. D. Butler. Nuotr. VI. Bacevičius

NAUJAS POP. JONO PAULIAUS II VALDYMAS

Kardinolų sinodo paraštė

Pirmieji pop. Jono Pauliaus II valdymo metai buvo prisistatymas Bažnyčiai ir pasauliui. Dabar prasideda tikras Bažnyčios valdymas. Pirmaisiais metais jis pasauliui prisistatė kaip dvasinis vadovas. Daugelis net ir ne krikščionių jį pavadino "vieninteliu pasaulinio masto dvasiniu vadovu". Dabar jau popiežius nori pasirodyti, kaip būsimą valdymo strategas.

Kardinolų susirinkimas, vykęs Vatikane šių metų lapkričio 5-9 dienomis, turėjo pažinti naujojo popiežiaus valdymo rūpesčius. Jis pats nubrėžė pagrindines linijas, kurių nori laikytis ateityje. Tos linijos paaiškėjo iš popiežiaus inauguracinės kalbos tuo- jau po jo išrinkimo. Tai realizavimas arba vykdymas Vatikano II susirinkimo nutarimų. Atidarydamas kardinolų sinodą pavirtino tą patį nusistatymą, pridedamas kai kurias strateginio pobūdžio antraštes linijas.

Pirmiausia jis pabrėžė, kad susirinkimas turi būti realizuojamas atsinaujinant Kristuje, Bažnyčioje ir šio laiko pasaulyje. Tai reiškia grįžimo į praeitį, bet lygiai nebus neatodarinio bėgimo į ateitį, į naujas gyvenimo, galvojimo ir krikščioniškų tiesų skelbimo formas, į naujus būdus, koks turi būti krikščionis, kunigas, vienuolis, vienuolė šalia pagrindinio susirinkimo mokyklos.

Prieš "priešingas tendencijas" popiežius Jonas Paulius II primena teisingą laisvės Bažnyčioje supratimą. Tai nėra laisvė daryti, "kas tik norima", tai ne laisvė "nepriminti jokių normų" arba "atsisakyti pareigų, kurios išplaukia iš santuokos pažadų ir kunigystės šventimų". Laisvė, kuri priima pareigas, vertybes, turi būti skirta kitų tarnybai.

Kitas būdas realizuoti susirinkimą, popiežiaus žodžiais, yra solidarumas tiek Bažnyčios viduje, tiek santykiuose su visais žmonėmis. Solidarumas Bažnyčios viduje reiškia, kad "turtingos ir laisvos" krikščionių bendruomenės turi visais būdais padėti toms, kurios kenčia medžiaginių vertybių trūkumą, arba tos, kurios kenčia priepaudo ir persekiojimu.

Trečias popiežiaus strategijos punktas yra skatinti Bažnyčioje "dvasinio atbudimo" srovę, kurios šen ir ten ima reikštis ir kurios yra taip reikalingos Bažnyčiai ir žmonijai, kurios vis geriau supranta, kur veda šių dienų įvairiausių formų materializmas.

Nupiešęs tokį bendrą vaizdą, popiežius paprašė kardinolų, kad jie padarytų pasiūlymų dėl trijų veiklos punktų.

Kaip pagerinti Romos kūrijos funkcionavimą, — tas turi apim-

ti kongregacijas, tribunolus, sekretoriatą ir diplomatinę tarnybą (apie 100), kuriomis popiežiaus pasinaudoja visuotinės Bažnyčios valdyme. Kokias būdais galima padaryti, kad krikščioniškoji mintis būtų labiau priimtina dabartinėje kultūrai? Kaip papildyti tuščią Šv. Sosto kasą?

Kardinolų sinodas yra įvykis, kokio Bažnyčioje jau nebuvo per 400 metų. "Kaip tad galima kelių dienų laike duoti popiežiui patarimų taip svarbiais klausimais?" Taip nusikundė vienas kardinolas ispanas, dalyvavęs istoriniame kardinolų susirinkime (iš 129 kardinolų dalyvavo 123). Sakome "istorinis" susirinkimas, nes jau daug amžių, kai kardinolai susirinkdavo bendrai vien tik naujam popiežiui išrinkti. Pop. Paulius VI net ir iš konklavos išskyrė kardinolus, sulaukusius 80 metų amžiaus. Pop. Jonas Paulius II ir šiuos pakvietė į specialų susirinkimą.

Matyti, kad tokių pastabų, kaip to ispanų kardinolo, buvo ir daugiau, nes popiežius jaučė pareigą savo baigiamoje kalboje atsiprašyti kardinolų, kad uždevinia savo apimtimi viršijo skirtą laiką. Dėlto kardinolai buvo paprašyti trijų mėnesių laike atsiųsti popiežiui raštu savo pasiūlymus tais klausimais, kurių nebuvo įmanoma padaryti žodžiu.

Kardinolų susirinkimo metu padarė pranešimus: kard. Casaroli (Romos kūrija), kard. Garro-ne (tikėjimo ir kultūros santykis) ir kardinolai Vagnozi ir Caprio (Šv. Sosto finansai). Po trumpų diskusijų iškeltiems klausimams aptarti buvo sudarytos kalbinės kardinolų grupės (italų, anglų, prancūzų, ispanų, vokiečių ir lotynų). Joms buvo skirta pusantros dienos laiko. Po to dar dvi dienos bendrom diskusijom grupių pasiūlytais klausimais.

... Iš to, kaip buvo ruošiamasi šiam nepaprastam susirinkimui, atrodė, kad viskas bus slaptas. Patys kardinolai sužinojo darbo tvarkę tik prieš kelias dienas vykstantį Romą. Bendruose posėdžiuose negalėjo dalyvauti stebėtojai. Nenorėta, kad svetimos ausys netyptai neatsargiomis lūpomis Tuo tarpu kelias valandas prieš darbų pradžią jau buvo žinoma atidaromoji kalba, o susirinkimui pasibaigus buvo paskelbta popiežiaus darbų baigiamoji kalba ir komunikatas, kuris, tiesa, nedavė smulkesnio darbų aprašo, bet nebuvo nei labai rezervuotas. Pvz. klausimas, kurio viešojo opinija labiausia idomavosi, Vatikano finansai. Komunikate paskelbta, kad Šv. (Nuotra. 5 pal.)

DEŠIMTS DIENŲ ROMOJE

DR. JUOZAS KRIAUCIŪNAS

10

Aplink imperatoriaus paminklą ir šias bažnyčias senoji Roma, kai kur net gilokai žemėje. Mažosios Romos rinka, ant kalvos biblioteka, žemės įleistas žuvų baseinas, kurio aplinkoje daugybė katių.

Laiko, žemės drebinimų ir karų apgriauti ir sugriuvę mūrai ir kolonos visur aplinkui. Tų dalis ir visokias skulptūras suirusių atvėjais grobė Romos gyventojai savo namams statyti, atstatyti ir puošti. Gaila, bet taip buvo, o ir dabar dar kartais atsitinka...

Spalio 11 d.

Lankėme Sikstinos koplyčią su jos pasaulinio garso freskomis. Pati koplyčia keturkampė su išlenktomis lubomis. Sienose ir lubose viena prie kitos švetaščio vaizdų freskos, viena už kita gražesnės ir vaizdingesnės. Viskas tiesiog stulbina žmogų.

Po to žiūrėjome Vatikano muziejaus paveiklų galeriją. Ir ko ten nėra? Rūmų kambario sienos didumo gobelenai, o jų daugybė, stebina lankytoją. Bibliotekos skyriuje stebėjome senąsias knygas,

rašytas ant pergamento. Jos rašytos ranka, parašytos labai kruopščiai, nes raidės lygios, eilutės tiesios, skyrių įvadiniai meniškaiais brėžiniais ir figūromis papuošti, kai kur su pauksinimais. Daugelis knygų tikri meno darbai, o ir įrašimai dažniausiai meniški. Čia ant stalų išdėstytos ir kai kurios dovanos, duotos popiežiams. Į kai kurias jų net nenoromis tenka atkreipti dėmesį. Pav.: Turkijos sultono dovanota milžiniška alebastro vazą, Rusijos caro atsiųsta vazą su akvamarinu, didesniu negu paigas Amerikos futbolininkų šviedinį, viršuje. Ten daugybė ir kitų vertingų dovanų išstatyta.

Praėjimuose matėme daugybę žmogaus aukštumo spintų su išdekoruotomis durimis. Jose saugomi Vatikano kanceliarijos raštai ir dokumentai. Ten pastebėjome ir dvi keistas keturkampes mašinas, nedidelės skyles apimties, vieną medinę su kazin kokiomis gėrymis viduryje, kitą — metalinę. Jos buvo naudojamos ant popiežiaus raštų raiščių švino ar kito metalo antspaudams užspausti. Reikia atminti, kad tų raštų buvo nemažai, kai popiežius buvo ir už karalius aukštesnis.

Prie muziejus yra dabar ir restoranai, kuriame pavalgėme pietus. Ten valgius galima pačiam pasirinkti, tik minutę palaukti ką nors šilto imant, ir kainos gana prieinamos.

Grįždami sustojome Romos parke, kuris randasi ant aukštos plokščios kalvos. Jis gražiai sutvarkytas ir neleidžiama automobiliams važiuoti, bet arkliai su karieta galima. Gražus reginys į Romą. Jame yra garsumas fontano laikrodžio.

Fontano vanduo kriadamas savo sunkumu (Bus daugiau)

nuspaudžia tam tikrą lėkštelę žemyn vienoje pusėje, kai tuo tarpu kitoje pusėje pakyla tuščia lėkštelė. Vanduo ją pripildo ir ji svyra žemyn, o pirmoji lėkštelė išsilaikytas kyla aukštyn. Susidaro svyravimas, kuris sujungtas su švytuokle, ir taip varomas laikrodis.

Zemiau prie parko krašto yra augustinijonų vienuolynas, kuriame ir Liuteris mokėsi ejo. Gaila, kad to laiko bažnyčia taip piktai ir jo reformos pažvelgė, kurių daugelį vietiek reikėjo vėliau padaryti Būtu išvengta skilimo. Vėliau asmeninė garbė ir susidarę skirtumai sukludė grįžimą.

Nuo to parko viename krašte pasaukstinimo gražu pasiziūrėti į Romą ir prisiminti, kiek meno gėrybių čia prikrauta, ir pažvelgti į seniausią pasaulio miestą, kurio pastatus per šimtmečius daugiausiai apgriovė žemės drebinimai, nors jie ir retai atsitinka.

Iš čia vykome į Kviralą, kuris kai kurį laiką bandė konkuruoti su Vatikanu, bet dabar yra apleistas. Ten yra gražių pastatų, skulptūrų, bet mažai kas naudojama.

Aventino kalvoje dominikonų vienuolių centras taip pat aplankėme. Jos ten turi tik su karvėmis, nors ir yra miesto viduryje. Per vienos duryse išpaūtą skylę matomas gražus reginys: vienuolio parko aleja, abiejose pusėse apsidant aukštai medžiai, o tolimoje reginio centre šv. Petro ir Pauliaus bazilikos viršutinė dalis su kupolu ir bokštais. Čia pat šv. Sabino bažnyčia, žinoma dėl langų, kuriuose vietoje stiklo yra įdėtos žeručio (akmens) plokštės.

LIETUVOS PRAEITIS IR APLINKOS ATSPINDŽIAI

Motinos pasakojimai ir dainos
GRAŽINA KRIVICKIENE

Jeigu sielojamės, kad Amerikoje ar kituose laisvojo pasaulio kraštuose augantis jaunimas nesidomi savo praeitimi, nežino, nevertina savo tėvų kalbos, tautinės kultūros, tai kalta ne vien aplinka, bet ir tėvai. Jeigu kūdikis, pradėjęs tarti pirmuosius žodžius, girdės savo motinos pasakojimus apie gimtojo krašto praeitį, girdės savo dainas, meilę jo protėvių kraštui auga drauge su kūdikiu, su meile tėvams, su išgirstu lietuvišku žodžiu.

Mūsų motinos, vienos dirbusios sunkius darbus ūkiuose ar gyvenusios nepriklausomoje Lietuvoje miestuose, kai kurios dar prieš vaiko darželio amžių, be šestadienių mokyklų, išmokė savo vaiką pažinti Lietuvos praeitį, pamilti tą kraštą per savo motinos perduotus žodžius.

Čia duodu vienos motinos "pamokas" apie Lietuvos praeitį, kaimo aplinką, perduotas pasakojimus, dainomis. Tai buvo mano motina.

Mano motina Kubiliūtė — Gustaitienė, pasiturinti Sūduvos ūkininkų duklė, (gimusi 1876 m. Armoniškų km., netoli Liudvinavo), dažnai pasakodavo savo jaunystės prisiminimus ir dainuodavo daugybę dainų. Kai kurios tų dainų, atrodo, sukurtos vietinių gyventojų, nes yra minimi apylinkės kaimai, kaimynai, kitoje išskaitai Lietuvos istorijos laikotarpis, apie kuriuos motina mėgdavo pakomentuoti.

Štai, koks "slaunas" buvo Armoniškų kaimas.

Armoniškų kaimas
Yra labai slaunas,
Tarp vandenų stovi
Lygiai kaip ir Kaunas.

To kaimo berniukai
Mandrūs kavalieriai,
Jie ant žirgų sėdi
Kaip kokie ricieriai.

Dažnokai, lyg priedo prie šios dainos, ji uždainuodavo jau kita melodija:

Seno česo kavalieriai
Sėdėj' ant žirgų kaip ricieriai,
Dabar jie jie joja tiksliai,
Kada purvyno yr' diktai.

Apie kaimyninio Tribiškių kaimo žmones blogiau atsiliepdavo:

Mūs broliukas apsigau,
Iš Tribiškių driskę gau;
Tai, tai tai gerai,
Ką norėjai tai gavi.

Penkis kriaučius suvadino,
Da driskės neapdabino;
Tai, tai tai gerai,
Ką norėjai tai gavi.

Da ir šešto norėjo,
Ištesėt negalėjo;
Tai, tai tai gerai,
Ką norėjai tai gavi.

Kriaučiai, atėję pas ūkininkus ieškoti darbo, save pareklamavo, sakydami: Aš pasiūsiu, padabinsiu, pavilksiu, pamėnėsi.

Tribiškių ir piemenių nevykę; juos armoniškiečiai apdainuodavo:

Tie tribiškiai, raganiškiai,
Vai o-o-o-o-lia,
Turi būdą jie ir dūda,
Vai o-o-o-o-lia.

Tą priedainį — vai o-o-o-o-lia dainuodavę, reikia plaštaka baknoti gerklę, kad drebantys būtų pratęsiama o-o-o-o-lia!

Tačiau grakšti yra buvusi kaimynė Mičiulienė:

Ant Mičiulio kiemo
Sokinėja kielė
Aš mišliau, kad kielė,
O ten Mičiulienė.

Nebuvo labai laimingas broliukas, vedęs mergelę iš toliau, nuo pakaušės, ir kunigas liepė švelniai elgtis su žmona:

Kai aš buvau neženots

Man žirgelis pabalnots,
Išsirinkau sau mergelę
Vidur kaimo ant kalnelio.

Davė šliubą Garliavoj,
Liepė vėstis ją namo,
Liepė kunigs šenavot;
Su kančiuku nekapot,

Anksti rytą nebudyti,
Prie gimielių nestatyti —
Saulėi tekant pabudyti,
Arbatėlę pagirdyti.

Kamašius nušvaksuot,
I rankelę jai paduot,
I rankelę jai paduot,
O kitą pabučiuot.

Tačiau kai reikėjo eiti prie lauko darbu, pačiutė nebuvo tam linkusi:

— Aik, pačiutė, bulvių kast,
— Aš negaliu jų surast,
— Aik, pačiutė, šaukštų plaut,
— Aš negaliu jų sulaukt.

Mano pati ger aluti,
Aš nabagas vandenuoti,
Mano pati sėd' karietoj,
Aš nabagas jau šuns vietoj.

Gailėjau, gailėjau,
Kad aš jaunas ženiūjas.

Tos dvi paskutinės eilutės, dainuojamos jau kita melodija, tai lyg užbaigimas, paguoda, finalas.

Tautiškai susipratusiems Sūduvos ūkininkams nepatinka vėja: vaikai miesčionys. Jie esą nevėrina kaimo žmonių, jų tradicijų ir darbo. Pabuvęs mieste jaunuolis dažnai užsikrečia sulenkėjusio miesčionio liga ir, grįžęs namo, pamatęs žąsį, šiaip klausia:

— Aco ta paukščiotė vaikščioti po dvartą? Snapota bukota, kojota plačioti ir visa pukuota.

Baltarankiai vyrai kaimo žmonių taip pat neidealizuojami:

Bernuželis baltos rankos,
Tai ne darbininkas,
Aukso žiedelis —
Tai jis mergininkas.

Motinos dainose minimi ir pusiau klajokliai Lietuvos gyventojai: čigonai, kurie progai pasitaukė pavagiliaudavo:

Čigonėliui duos, duos,
Prisiršę prie tvoros,
Už viščiukų vogimą,
Už ančiukų nešimą.

Kalbant apie amatininkus, reikia pastebėti, kad buvo nemaža ir lietuvių amatininkų. Motina dainuodavo apie samčių, kuris ne tikai samčius, bet rogutes ir lovutę mokėdavo padaryti:

Darė samčius rogutes, 2 k.
Nesibark, bobute,
Padarysiu lovutę, 2 k.
Arba:

Augin močiutė tris dukteraites,
Tris dukteraites, kaip obelaites.
Vieną išleido už gero vyro,
Už gero vyro už bandelninko.

Jis ateidamas ir atnešdamas
Močiutei banda, tėveliui
bandą,

Visiems vaikeliams po
bandelaitę.

Antrą išleido už gero vyro,
Už gero vyro, už lazdelninko.

Jis ateidamas ir atnešdamas
Močiutei lazda, tėveliui lazda,
Visiems vaikeliams po
lazdelaitę.

Trečią išleido už gero vyro,
Už gero vyro, už dūdelninko.
Tas ateidamas ir atnešdamas
Močiutei dūda, tėveliui dūda,
Visiems vaikeliams po
dūdelaitę.

Tėvelis pūtė, močiutė bėrė,
Visi vaikeliai aplink bėrino.

Atėjo laikas ir buvo skatinama blaivybė, kunigai skatino kovoti su girtavimu. Dainoje sakoma, kad žydams ir ponams bus blogai dėl to.

Saukia, reikia kunigai,

Kad net krečia juos drugiai,
Ok vei, kover rim, bam, bam,
Jau bus žydams po visam.

Bus ir ponam negerai,
Stovės tušti bravorai.
Ok vei, kover, rim, bam, bam,
Jau bus žydams po visam.

Reik girtybę sustabdyti
Ir karčiamas uždaryti,
Ok vei, kover, rim, bam, bam,
Jau bus žydams po visam.

Motinos (ir mano tėvo) tėvai, kaip ir kiti sąmoningi lietuviai, Sūduvos ūkininkai, jautė sunkių rusų okupantų slėgimą ir laukė ateinančio Lietuvos atgimimo. Motinos tėvas buvo pradėjęs lankyti Marijampolės mokyklą, tapusį 1873 m. gimnazija, tačiau už dainuojamas prieš rusišką dainas ir viešai kalbėjimą su draugais lietuviškai buvo iš mokyklos pašalintas. Jis ūkininkavo ir augino gerus arklus, kuriuos vesdavo parduoti į Prūsiją ir iš ten atgabendavo lietuviškų leidinių. Mano motina ir tuolaikinis apylinkės jaunimas buvo įsitaisę "biblioteką" sutrūnijusio medžio kamienė, miškelėje. Sekmadieniais eidami ir grįždami iš bažnyčios knygomis ir kitais lietuviškais leidiniais pasikeisdavo ir palikdavo raštelius, jeigu buvo pavojus, kad bus apylinkėje žandarų kratos ūkininkų namuose ieškant draudžiamų lietuviškų knygų.

Ne kartą ji pasakojo, kad dr. K. Griniaus žmona Marijampolėje per atlaides ar turgaus dienomis, palydėjusi ant ūkininko vežimo, sakydavo audringas kalbas. Esą laikas atsikratyti rusų jungo, mylėti savo kalbą, papročius, siekti lietuvių laisvės. Ji buvo žmonių mylima, laukiama išgirsti kalbą, kurios lyg liepsnos kibirkštims, Lietuvos meile, krisdavo į žmonių širdis.

Prisiminusi tuos laikus, motina kartais uždainuodavo:

Verkiu naktį, šaukiu dieną,
Tu Lietuva mano miela,
Koks padėjims šiandien tavo,
Kad jau rusas viršų gavo.

Nėra įstatų lygybės,
Nėra brolybės, teisybės,
Nedorumas viešpatauja,
Ji palaiko rusų gauja.

Mano tėvų meilė Lietuvai buvo tokia gili, tvirta, kaip pats tikėjimas. Aš mačiau motinos didausmo sąrašą Lietuvai nepriklausomybę atgavus, kai ji sakė, "mes dabar tokie laimingi, mes turėsime savo valdžią, savo kariuomenę, savo mokyklą". Aš mačiau ją verkiančią, kai lenkai užgrobė Vilnių, Lietuvos sostinę, išplėdė Lietuvos širdį.

Nors mano motina buvo baigusi tik pradžios mokyklą, bet ji, prieš dainuodama kokią Lietuvos praeitį liečiančią dainą, apie ją paaiškino, pvz. kad ši daina būsimi lietuviai karą prieš Žalgirio su kryžiuočiais. Štai tos ilgos dainos keletas ištraukų:

Šiaurus vėjas baisiai užė
Zalioje girėlėje,
Dunda, drebė siera žemė
Vakarų šalelėje.

Pro tėvelio dvarą jojo
Bajorų daugybė,

Patogiausi bernuželiai,
Lietuvos grožybė.
Smaugt kryžiuokį, mušt
prūsokų.

Zalčių praeitijū,
Kurie kaimus išdegino
Žmonių nekaltijū.

Ten, kur užė prie ežero
Zalios aržuolynas,
Ten lietuviai su kryžiuokais
Kaip levi imasi.

Nors ir šventas dangus griūtų,
Jie nieko nemato,
Kad tik kitą nudaigoti
Visą vienką stato.

Jie kryžiuokį šešiasdešimt
Tūkstančių padėjo,
Kurie degint mūsų kaimus
Daugiau neatėjo.

Ir apie senus Lietuvoje dar Gedimino laikais žinomus mokesčius dainuodavo dainą. Tai būtų lyg meilės daina, bet užkliūva joje sena praeitis:

Mergužė mano,
O dza, o dza, dza,
Ar aisi už mane
Oi, oi, oi?

Bernužė mano,
O dza, o dza, dza,
Kad turi daug skolų
Oi, oi, oi.

Cyžės sumokėtos
O dza, o dza, dza,
Padūmės medėtos
Oi, oi, oi.

Mergužė mano,
O dza, o dza, dza,
Aš esu bagotas
Oi, oi, oi.

Aš esu bagotas
O dza, o dza, dza,
Aš turiu du šimtu
Oi, oi, oi.

Cyžės sumokėsiu
O dza, o dza, dza,
Padūmės sudėsiu
Oi, oi, oi.

Einant mintimi per motinos dainuotas dainas, kartais gali lyg istorijos lapus pavartyti. Štai vėl kai kuriam Lietuvos gyvenimo periodui atitinkanti daina:

Varšuvėlė, Krokuvėlė
Sėdi brolelis nevalioj,
Sėdi brolelis nevalioj.

O ir ateina senas tėvelis
Ir atsiveda pašūs jautelius,
Ir atsiveda pašūs jautelius.

— Oi tėveli, tėvūželi,
Tavo jauteliai čia negiluoja,
Tu mane jauną neišvadusi.

(Bus daugiau)

Patogiausi bernuželiai,
Lietuvos grožybė.
Smaugt kryžiuokį, mušt
prūsokų.

Zalčių praeitijū,
Kurie kaimus išdegino
Žmonių nekaltijū.

Ten, kur užė prie ežero
Zalios aržuolynas,
Ten lietuviai su kryžiuokais
Kaip levi imasi.

Nors ir šventas dangus griūtų,
Jie nieko nemato,
Kad tik kitą nudaigoti
Visą vienką stato.

Jie kryžiuokį šešiasdešimt
Tūkstančių padėjo,
Kurie degint mūsų kaimus
Daugiau neatėjo.

Ir apie senus Lietuvoje dar Gedimino laikais žinomus mokesčius dainuodavo dainą. Tai būtų lyg meilės daina, bet užkliūva joje sena praeitis:

Mergužė mano,
O dza, o dza, dza,
Ar aisi už mane
Oi, oi, oi?

Bernužė mano,
O dza, o dza, dza,
Kad turi daug skolų
Oi, oi, oi.

Cyžės sumokėtos
O dza, o dza, dza,
Padūmės medėtos
Oi, oi, oi.

Mergužė mano,
O dza, o dza, dza,
Aš esu bagotas
Oi, oi, oi.

Aš esu bagotas
O dza, o dza, dza,
Aš turiu du šimtu
Oi, oi, oi.

Cyžės sumokėsiu
O dza, o dza, dza,
Padūmės sudėsiu
Oi, oi, oi.

Einant mintimi per motinos dainuotas dainas, kartais gali lyg istorijos lapus pavartyti. Štai vėl kai kuriam Lietuvos gyvenimo periodui atitinkanti daina:

Varšuvėlė, Krokuvėlė
Sėdi brolelis nevalioj,
Sėdi brolelis nevalioj.

O ir ateina senas tėvelis
Ir atsiveda pašūs jautelius,
Ir atsiveda pašūs jautelius.

— Oi tėveli, tėvūželi,
Tavo jauteliai čia negiluoja,
Tu mane jauną neišvadusi.

(Bus daugiau)

MAKE YOUR OWN
Lithuanian Christmas
Tree Ornaments

— by —
HELEN PIUS
FRANK ZAPOLIS

Ilustruotos knygos kaina —
su persiuntimu \$2.50

Užsakymus siųsti DRAUGO adresu: 4545 W. 63rd St., Chicago, Illinois 60629. Illinois gyventojai pridėda 6% taxą.

Užsakymus siųsti: DRAUGO, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629

GERA PROGA PAPILDYTI SAVO BIBLIOTEKAS
LITUANISTIKOS INSTITUTO LEIDINIAIS

LITUANISTIKOS DARBAI I t. Red. Jonas Balya, 228 p. 1946 metai \$3.00

LITUANISTIKOS DARBAI II t. Red. Jonas Balya, 186 p. 1960 metai \$2.50

LITUANISTIKOS DARBAI III t. Red. Vincas Macilinas, 307 puslapiai, 1973 metai \$10.00

LITUANISTIKOS DARBAI IV t. Red. Vincas Macilinas, 338 puslapiai, 1979 metai \$10.00

ZEMAIČIŲ VYSKUPAS MOTIEJUS VALANCIUS. Red. kun. Antanas Alekna, 300 pusl. 1976 m. \$5.00

LIEUVIŲ IŠMIEJŲ SPAUDOS BIBLIOGRAFIJA. Red. Jonas Dainauskas ir Tomas Remeška, 300 pusl. \$7.00

LITUANISTIKOS INSTITUTO 1971 M. SUVAŽIAVIMO DARBAI. Red. dr. Tomas Remeška, 280 pusl. \$5.00

LITUANISTIKOS INSTITUTO 1973 M. SUVAŽIAVIMO DARBAI. Red. dr. Rimvydas Šilbajoris, 262 pusl. \$5.00

LITUANISTIKOS INSTITUTO 1975 M. SUVAŽIAVIMO DARBAI. Red. dr. Benediktas Mačiulis, 192 pusl. \$5.00

LITUANISTIKOS INSTITUTO 1977 M. SUVAŽIAVIMO DARBAI. Red. dr. Jolanta K. Riklauskaitė, 192 pusl. \$10.00

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

2-4 aukštų Georgian, 5 kamis, 37 p. sklypas. 70 ir Fairfield. Numazinta kaina. \$27,900.

Taverna ir 4 kamb. mūrinis. Į rytus nuo California Ave ir 71-os g-vės. Numazinta kaina. \$45,000.00.

BUTŲ NUOMAVIMAS
Namų pirkimas — Pardavimas
Valdymas

Draudimai — Income Tax
Notariatas — Vertimai

BELL REALTY
J. RACEVICIUS
6529 S. Kedzie Av. — 778-2233

PIRKEJO LAIMEI
Pilkas mūrinis. Apie \$10,000 pajamų. Moderniai patobulintas namas Marquette Parke. Kaina \$67,500.

Sveikas 2-4 aukštų mūras. Apie \$7,000 pajamų Marquette Parke. Vertas \$46,900.

Pietus sklypas. Geroje vietoje investuoti ateičiai ir kaina nuderėta. Mažesnis prašau kalbėti lietuviškai ar angliškai ir paduoti savo telefoną bei pavardę, kada jums patogiu namus apžiūrėti.

Valdis Real Estate
2625 West 71st Street
Tel. 737-7200 ar 737-8534

Lietuviškas restoranas su namu ir visais moderniais įrengimais — Marquette Parke centre. Lengvos pirkimo sąlygos. Labai geras biznis. Reta proga.

SIMAITIS REALTY
Insurance — Income Tax
Notary Public

2951 W. 63rd St., 436-7878
Tel. 839-1784 arba 839-5568

Naujas 3-4 miegamųjų bungalow. Centr. vėsinimas. Pilnas rūsys. Prie 67-os ir Homan, \$52,900.

2 1/2 aukšto mūras — 3 butai. Geros pajamos. Prie 44-os ir California. Nubrangu.

80-ta ir Whipple. 6 kamb. puikiai prižiūrėta mūro rezidencija. Gazo šiluma. Rūsys. Nubrangu.

60-ta ir Keeler. Stiprus 1 1/2 aukšto mūras. Tinka giminingam seimui ar išnuom. Susideda iš 5 ir 4 kamb. \$72,000.

NEIGHBORHOOD
Realty Group U.S.A.
BUDRAITIS REALTY CO.
4243 W. 63rd Street
Tel. — 767-0600

ISIGYKITE DABAR
Tai puiki dovana — bet kuria proga!

Popular Lithuanian
RECIPES

PATIKSLINTA IR PAGRAIZINTA LAIDA
Surodavo
Jasomaps Daulvardienė

Šiom dienom Draugo spaustuve išleido septintą laidą šios populiarios virimo knygos. J. Daužvardienė vėl patikslino ir pagraizino šią laidą naujais puvormais.

Tai geriausia dovana naujoms šeimoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supatindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Ši knyga yra sukurusi labai daug patiekimų lietuvių ir kitataučių darbo vietose ir organizacijose.

Knyga yra labai gražiai įrėta ir su spalvotomis iliustracijomis. Labai patogi vartojimui.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, Knygų Skyrius
4545 W. 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

Kaina su persiuntimu \$4.75
Illinois gyventojai pridėkite dar 20 centų mokesčiams.

MISCELLANEOUS

ELLIOTT PLUMBING
All types of plumbing repairs.
Drain lines rodded.
No extra charge for weekends or holidays.

Phone — 847-6310

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4650 Archer Ave.
Chicago, IL 60632, tel. 327-5800

10% — 20% — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pažeidimų.

FRANK ZAPOLIS
Tel. GA 4-8854
3200 1/2 W. 9th Street

MOVING
SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Tel. — WA 5-8063

Įvairių prekių pristatymas nebrangiai iš mūsų sandėlio.

COSMOS PARCELS EXPRESS
2501 W. 60 St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Tel. — 325-2737

Vytautas Valantinas

M.A. SINKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC

4250 So. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINŲ IŠKVIETIMAI, PILDOMI PILIETYBES PRAŠYMAI ir kitokie bizniai.

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plumams ir valkams
visų rūšių grindis.

BUBNYS — Tel. RE 7-6168

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsinimai.
Pardavimas ir Taisyimas.

MIGLINAS TV
2946 W. 60th St., tel. 778-1488

PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir patisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Galite kreiptis nuo 7 iki 8 val. ryto arba 5 val. vakaro.

SERAPINAS — 636-2960

LIETUVIAI WORCESTERY

A. A. ADV. ANT. MILERIS
ISKELIAVO Į AMŽINYBĘ

Lapkričio 25 d. University of Massachusetts ligoninėje mirė daug dirbęs Lietuvos laivų, ypatingai kada ji kėlėsi nepriklausomam gyvenimui, a. a. advokatas Antanas Mileris (Miller) 85 m. Velionis gimė Duryea mieste, Pa. Mokėsi Scrantone. Baigė Dickinson Law School Carlisle, Pa., ir įstojo 1920 m. į Massachusetts Bar, persikėlęs gyventi į Worcesterį. Tais metais pradėjo advokato darbą. Buvo narys Federal Bar. Advokato profesija vertėsi daugiausia kaip 50 m. Daug yra patarnavęs ir lietuviams įvairiose reikaluose. Buvo ir patarėjas Shrawaburio miestelio valdijai.

Pasitraukęs iš savo profesijos gyveno su pusešere Ona Vilkiene savo name Worcesterio priemiestyje. Žmoną palaidojo 1951 m. Priklausė šv. Kazimiero parapijai. Buvo didelis patriotas lietuvių ir giliai religingas katalikas. Visas savo jėgas pašvėitė besikeliančiai nepriklausomai Lietuvai. Kada iškilo nepriklausomos Lietuvos pripažinimo klausimas, Antanas Mileris važinėjo po visą Ameriką ir kalbėjo Lietuvos naudai. Buvo daugelio komitetų narys ir rūpinosi, kad pradėdavo Lietuva jau turėtų savo pinigų sistemą ir ji būtų pagrįsta aukso. Tam tikslui jis suorganizavo komitetą, buvo jo pirmininkas ir rinko aukas, siūdavo ir kt. Worcesterio organizavo Lietuvos laisvės bonų pirkimą ir buvo komiteto, kuris rinko drabužius Lietuvai, pirmininkas. Atstovavo Worcesterio lietuvių lietuvių suvažiavime Washington. JAV tuo laikui prezidentas buvo Harding. Suvažiavimui pasibaigus, po kelių savaičių JAV Lietuvą pripažino laisva ir nepriklausoma valstybe. Bet Mileris dirbo Lietuvai, kol prasidėjo antras pasaulinis karas ir Sovietų Rusija okupavo Pabaltijo kraštus. Skaudžiai tai pergyveno A. Mileris. Jis nenustojo rūpintis Lietuvos likimu, kol jo sveikata ir jėgos leido. Daugelį metų jis su kongresmanu Donahue ir vėliau su kongr. J. Early kiekvienais metais, prieš Vasario 16-tos minėjimą, kalbėdavo per radijo stotį WENB Lietuvos reikalais. Dalyvaudavo visada mi-

POPIEŽIAUS VALDYMAS (Atkelta iš 3 pal.)

Sosto 1979 m. samata numato 17 milijardų lyrų deficitą, daug didesni, negu ankščiau spėjo daugelis laikraščiai. Tai pirmas kartas, kada šv. Sostas pranešė konkrečiai, koks yra kasos stovis. Komunikate sakoma, kad ateityje bus viešai skelbiama šv. Sosto finansinė padėtis. Ir tam, popiežiaus žodžiais tariant, kad būtų sugrąžtos "pasekos" ir "mitai" apie šv. Sosto kilnojamo ir nekilnojamo turto kapitalus, kuriais per tam tikrus tarpininkus manevruojama ne visada švari spekuliacija.

Daug mažiau žinoma apie kitus du kardinolų diskutuojamus klausimus. Apie Romos kuriją, kiek žinoma iš komunikato, kardinolai pareiškė savo pritarimą popiežiaus norui pertvarkyti įvairias įstaigas ir parinkti labiau kvalifikuotą personalą. Tikimasi, kad po kelių mėnesių jau bus matyti šio plano konkretūs vaisiai. Tikėjimo ir kultūros santykių tema nutarta sustiprinti ir pagyventi naujas ir jau veikiančias popiežiaus akademijas. Tai liečia daugiasia Popiežiškąją Mokslių akademiją, kuriai priklauso 70 pasaulinio garso mokslininkų. Prie jos gal bus prijungtas naujas organizmas, susidedantis iš humanistinių ir filosofinių mokslų specialistų.

J.V.

nėjimuose ir prašydavo, kad jam leistų tarti žodį. Jis sakė, kad mes, bet ypatingai atvykusių po antro pasaulinio karo per mažai rūpinamės Lietuvos išlaisvinimu ir per mažai meldžiamės už jos laisvę. Minėjimuose pasigedavo ne tik jaunimo, bet ir vyresnės kartos gausenai skaičiaus.

A. a. adv. Antano Milerio kūnas buvo pašarvotas laidotuvių direkt. Carroll namuose. Vos keletas lietuvių atėjo pasimelsti už šio tauraus lietuvių sielą. Panašus skaičius susirinko į laidotuves šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje lapkričio 29 d., kurioje už jo sielą buvo konceliuojamos šv. Mišios. Koncelebravo: šv. Kazimiero parapijos kleb. kun. A. Miciūnas, MIC, ir pasakė pamokslą, kun. J. Bakanas, kun. A. Volungis, kun. J. Steponaitis, kun. A. Yankauskas. Po pamaldų sugiedota Lietuvos himnas. Vargonavo muz. V. Burdulis. Velionis palaidotas šalia savo žmonos Matildos šv. Jono kapinėse. Liko pusešere Ona Vilkiene ir kiti gimninės. Giminės prašė vietos gėlių aukas skirti tėvams marijonams — Thompson, Conn., ar Amerikos žirdies (Heart) draugijai. Išleis ramybėje.

A. A. E. ZALAIUSKIENE

Iš šv. Kazimiero parapijos bažnyčios buvo palaidota a. a. Elena Zalaušienė 41 m. Velionė gimė ir gyveno Worcester. Priklausė šv. Kazimiero parapijai, Motinų Gildai, šv. Jono mokyklos — gimnazijos mokytojų gildai ir Tėvų Pasionistų rekollektorių sąjungai. Dirbo, kaip mokytojų padėjėja East Middle m-loje ir Naujosios Anglijos telefono kompanijoje. Po pamaldų šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje palaidota šv. Jono kapinėse.

— Lapkričio 30 d. iš šv. Kazimiero parapijos bažnyčios palaidotas šios parapijos asistentas kun. B. Uždavinio, MIC, ir jo sesers, kuri yra šv. Kazimiero vienuolijos narė, svaizis, jų seserų vyras. J. M.

DVEJOS LAIDOTUVES

Lietuvos Dukterų draugija rūpinasi ne tik gyvais, ir vargą patekusiais, bet ir mirusiais, kurių nėra kam palaidoti. Prieš mėnesį laiko kreipėsi į Dukterų draugiją senelė ir verkdamas dėavo, kad mirė jos gyventojas Vincas Ausevičius, 70 m. amžiaus, o pati, būdama menkos sveikatos ir daugiau kaip 80 metų, nepajėgia rūpintis laidotuvėmis.

Dukterų draugija nesiteiravo apie mirusiojo buvusią padėtį, ar paliktus turtus, bet tuoj pradėjo ruošti laidotuves. Velionis buvo miręs spalio 13 d. Artimų giminių neturėjo, todėl valdžia lavoninėje išlaikė jo kūną apie dvi savaites. Jis buvo pašarvotas spalio 29 d. St. C. Lack-Lackawicz koplyčioje. Spalio 30 d. buvo nulydėtas į šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje. Šv. mišias atnašavo kan. V. Zakarauskas. Jis taip pat atliko laidotuvių apeigas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Draugijos pirmininkė E. Klienė padėjo koplyčioje dalyvius už suteiktą paskutinį patarnavimą ir pakvietė draugijos namus kavutei. Tą pačią dieną buvo gauta žinia, kad Marquette Parko ežerėlyje nuskeno Eduardas Zemickas. Šis taip pat buvo vienišas ir jo laidotuvėmis turi rūpintis Dukterų draugija.

E. Zemickas buvo gimęs Rokiškyje, tarnavo vokiečių kariuomenėje, buvo belaisvis. Anakščiau gyveno Londone, o nuo 1962 m. Amerikoje. Mirė sulaukęs 56 m. amžiaus. Velionis taip pat artimų giminių neturėjo, todėl pagal valdžios į-

PRIE AGR. ALFONSO INDREIKOS PAMINKLO

A. a. A. Indreikos paminklas

(1901.III.25 — 1976.VI.21)

Lankant velinių dieną Lietuvių šv. Kazimiero kapines, mano dėmesį atkreipė šm. Kazimieros Indreikienės ir jų vaikų pastatytas paminklas agr. Alfonsui Indreikai prisiminti. Agr. A. Indreika savo nuveiktas darbas paliko savo kolegų tarpe šviesius prisiminimus. Jo judrus būdas, laki vaizduotė ir nepaprasta energija savo profesijos darbininkų greito žadino norą ir kėlė šviesias viltis, kad savo nuveiktas darbas galėtų būti palikti lietuvių šeimų tarpe kultūrinuose platuose neišdildomus pėdsakus.

Ir ištikrųjų jo nuveiktas kelias Lietuvoje yra atžymėtas žemės ūkio kultūros ugdymo darbe šviesiais momentais ir reikšniais. Baigęs 1932 m. Žemės ūkio akademijoje agronomijos mokslus, dirbo žemės ūkio švietimo darbu šeduvoje. Vėliau 1935-40 m. Kupiškio žemės ūkio mokykloje vedė jo rajono agronomo darbą. 1941-44 m. ejo Panevėžio apskritys agronomo pareigas. Dirbdamas agronomo visuomeninio darbo, aktyviai dalyvavo žemės ūkio kooperatyvų veikloje. Gabiai valdė plunksną ir savo rašiniams talkininkavo spaudai kaip žemės ūkio spaudos bendradarbis.

Iš Vokietijos atvykęs į Chicago prisidėjo prie lietuvių agronomų sąjungos įsteigimo. Buvo il-

gametis pirmininkas arba valdybos aktyvus narys. Jis pirmas iškėlė mintį, kad velinių dieną būtų aplankomi mirusiųjų agronomų kapai. Ypatingai daug darbo ir jėgų įdėjo ir rašytojo Vytauto Alanto romano „Liepkalnio sodyba“ išleidimą. Tam reikalui jis sutelkė agronomų ir jų bičiulių tarpe apie 7,000 dolerių. Nors jam ir neteko išvysti tos knygos pasirodymo, bet jo sutelktos lėšos įgalino sėkmingai tą romaną išleisti ir per metus 1000 egz. paskleisti skaitytojų tarpe. „Liepkalnio sodyba“ tai romanas, kuriame vaizduojama nepriklausomos Lietuvos ūkininkų gyvenimas, jų darbai ir šviesios viltys tikėti Lietuvos ateities ūkinę pažangą. Jo įdėtas darbas ir tikėjimas Lietuvos ūkininko geresnę ir šviesesnę ateitį ir mūsų lietuvių literatūros rašijai buvo uždegantis. Jis tvirtai jautė, kad „Liepkalnio sodyba“ yra tas šviesus žibintas, kuris ateinančiom kartom bylos, kad mes kaip mirtinąjį žmonės palikom savo pėdsakus, kurie liudys mūsų epochos prasmę ir žemdirbių tautos ryštingumą.

Užmigo žemė, rašė Maironis, laidodamas savo draugą. Bet žemė po žiemos miego atgimsta naujam pavasariui. Agr. A. Indreikos artimųjų: žmonos, sūnaus ir dukters pastangom pastatytas paminklas šv. Kazimiero kapų ramybėje mums, jo profesijos gyviems draugams, primins, kad po žeme ilisi naujas pavasaris, kuris nuvargusį žmogų skatina tikėti prisikėlimui su Kristumi.

Ign. Andrašiūnas

ATLEIS 220

Daugiau kaip 220 Human Services departamento tarnautojų Chicagoje bus atleisti, kovojant prieš netinkamą pareigų eimą ir siaurinant įlaidas. Atleidžiamų atlyginimas svyruoja tarp 8,000 ir 30,000 dol.

1

BELGŲ PATRANKA PATEKO RUSAMS

Belgijos Užsienio reikalų ministras Simonet, kuris neseniai lankėsi Brazilijoje, pakartotinai iškėlė ten klausimą apie 90-mm-Cockerill patranką, kurios licencija buvo parduota Brazilijos firmai.

Prieš du mėnesius Briuselyje pasklido gandai, kad ši lengvoji prieštankinė patranka yra parduota Sovietų Sąjungai. Belgijos ir NATO strategų tarpe kilo dėl to didelis nepasitenkinimas.

Cockerill ginklų fabrikas Belgijoje išrado lengvąjį 90-mm-sarvuotąjį pabūklą, kuris tuoj buvo karo ekspertų gerai įvertintas. Jis yra dviejų versijų: MK I su 300mm vamzdžiu ir MK su 500-mm ilgio vamzdžiu ir gali už 1,5 km apšaudyti prieš tankus. Ši patranka buvo jau panaudota Brazilijoje ir Libijoje. Licencija realizuoti užpantuotą išradimą buvo suteikta Brazilijos firmai Engesa.

Dabar pasklido gandai tvirtina, kad šis pabūklas, per rusų sąjungininkę Libiją, bus perparduotas Sovietų Sąjungai. Brazilijos ambasadorius Belgijoje paneigė šiuos gandus. Kad tikrai apie šį reikalą įsitikintų, ministras Simonet iškėlė šį klausimą Brazilijoje.

Tačiau visa ši problema yra tokia, kad Belgijos vyriausybė juridškai yra bejėgė veikti prieš panašų dviejų šalių sandorį.

Išvežimui ar pervežimui per Belgijos teritoriją ginklų, reikalingas valdžios leidimas, bet leidimas nereikalingas parduoti licencijas gaminti šiuos ginklus, ir licencijų savininkas nėra priverstas gauti licenciją užregistruoti. Taigi vyriausybė neturi žinių apie Belgijos firmų suteiktas kitiems licencijas.

A. T.

DRAUGAS, antradienis, 1979 m. gruodžio mėn. 11 d.

LAISVĖ TAIP PAT ĮPAREIGOJA

Ar mes atliekame laisvės pareigą savo tautai?

Bent vienu atvilgiu mes galime ją nesunkiai atlikti, būtent pridėdami \$5.00 įstojo mokestį. Jokių kitų mokesčių nereikia, išskyrus už pasirašytas knygas su trečdaliu nuolaidos.

Klubas siūnia savo nariams informacijos apie naujai išleidžiamas knygas.

Už \$5.00 ar daugiau paįmami lietuviškų knygų per metus, mes galime per Lietuvos Knygos Klubą palaikyti gyvą LAISVĄ LIETUVISKĄ KNYGĄ. Už tai mes gausime pasirinkti visų klubo leidinių trečdaliu pigiau.

Rašykite prie pirmos progos:

LIETUVIŠKOS KNYGOS KLUBAS
4645 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems.

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600

Tel. 737-8601

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktojų Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNOS

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
2424 W. 60th STREET Tel. REpublic 7-1213
11029 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

PAULINE SHLAUSTAS JASŪNAITE

Gyveno Chicago, Illinois, Brighton Park apyly. Mirė gruodžio 8 d., 1979, sulaukus 77 m. amžiaus. Gimė Latvijoje, Rygoje. Amerikoje išgyveno 57 m. Pasiliko dideliame mūlindime 2 sūnus Raymond, marti Junia ir Richard, marti Zita, 2 anūkai Tamara ir Cynthia, kiti giminės, draugai ir pažįstami. Velionė buvo našlė a. a. Kazimiero. Priklausė Brighton Parko Moterų klubui, Dariaus-Girėno Am. Leg. Post # 271, Joniškėlių klubui ir Našių ir Našių klubui. Kūnas pašarvotas Eudeikis — Gaidas — Daimid koplyčioje, 4330 S. California Avenue. Laidotuvės įvyks trečiadienį, gruodžio 12 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atvydėta į šv. M. Marijos Nekaltą Prasidėjimo parapijos bažnyčioje, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į šv. Kazimiero lietuvių kapines. Nuširdžiai kviečiama visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse. Nulidė: Sūnūs, martės ir anūkai. Laid. direkt. D. Gaidas ir G. Daimid, Tel. 523-0440

GRAZIAUSIEMS JOSŲ KNYGYNAMS LIETUVIŠKI IR ANGLIŠKI ŽODYNAI

V. Pateraičio
Lietuviškai - angliškai žodynas

A. Baravyko
Angliškai - lietuviškai žodynas

Šie du žodynai yra naujai perspausdinti didesniais raidėmis, didelio formato (9x6 colių), 500 ir 500 puslapių, labai lengvai skaitymos raidės ant ryškiai balto popieriaus, su stipria kietais viršeliais.

Tikrai grafi dovana jaunom lietuviškoms ar mokytojos šeimoms. Kiekvienas lietuviškas knygynas turėtų didesniu kaina.

Atskiri tomai po \$10.00; abu tomai tik \$18.00 (paštas ir persuntimas \$1.25 už tomą ir pridėdami mokestį Illinois valstybės pirkėjams).

DRAUGO KNYGYNAS
4545 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

P. Macilioniene

APYLINK MUS

× "Amerikos balso" radijo programos, siūsdamos žinias bei pranešimus į okupuotąją Lietuvą, gana plačiai naudoja "Draugo" paskelbtą informacinę medžiagą. Pereito sekmadienio abiejų programų metu skaitė ištraukas iš redakcinio rašinio apie Prūsijos lietuvių tarybos pareiškimą, citavo J. Janušaičio rašinį apie vakarą Chicagoje pogrindžio spaudos temomis, pateikė nemažą kultūrinių žinių iš lietuvių gyvenimo.

× Cicero moksleivių ateitininkų Vysk. M. Valančiaus kuopos adventinio susikauptimo diena prajusi sekmadienį pradėta šv. Mišiomis šv. Antano parapijos bažnyčioje. Šv. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė kun. K. Trimakas. Giedoją parapijos choras ir mokiniai. Po pamaldų salėje, susėdus prie motinų paruoštų užkandžių, maldą sukalbėjo kun. B. Rutkauskas, pakviestas kuopos pirm. V. Laniusko. Meninę programos dalį atliko nuo pačių mažųjų ligi vyresniųjų ateitininkų, paruošti globėjų ir tautininkų. Programai vadovavo L. Šulaitytė. Kuopos pirm. V. Laniuskas padėjo globėjams, tautininkams ir svečiams.

× Vytenis ir Sofija Statkai, žinomi skautininkai, ilgiau kaip mėnesį viešėjo Australijoje, kur jie anksčiau keletą metų gyveno. Aplankė visas didesnes lietuvių kolonijas, susitiko daug senų savo pažįstamų, domėjosi skautiška veikla ir iš viso lietuvių kultūrinio gyvenimo. Į Riverside, Ill., kur jie nuolat gyvena, sugrįžo pereinus savaitę. Turi atsivėžę daugybę nuotraukų. Jas žada parodyti akademikams skautams, eismų jų sueigos metu.

× Algimantas Kubilius, čikagieškis, atnaujino prenumeratą ir pridėjo 10 dolerių auką. Dėkojame.

× Vytas V. Miselis, Monroeville, atsiuntė Garbės prenumeratoriaus mokėstį. Labai ačiū.

× Lietuvos istorijos vaizdai, 540 psl., 1750 iliustracijų. Kaina \$15.00. Tėviškė, 4346 South Western, Chicago, Ill. 60609. Tel. 254-1122. (sk.)

× Kūčios, rengiamos Liet. taut. namuose, 6422 So. Kedzie Ave., Chicagoj sekmd., gruodžio 23 d. 4 val. p.p. Dalyviai moka po \$8 už asm. Registracijos tel. 778-7707 pas B. Kasakaitį.

× Jums nerūpi vargti ruošiant Kūčių stalą — paskuiant Venta Delicatessen tel. 476-4622. Įvairios sūlikės, farširuota lydeka, stintos, ešeriukai, vinigretai, grybų augelei ir kitų gėrybių kūčių stalui. Venta Del 2419 W. 69 St., tel. 476-4622. (sk.)

× Naujųjų Metų sutikimas rengiamas Tautiniuose namuose gruodžio 31 d. 8 val. vak. Vietas rezervuoti tel. 778-7707 pas B. Kasakaitį arba tel. 434-7270 pas M. Valiukėną. Rengėjai: Korp. Neo-Lithuania Chicagoje ir Lietuvių Tautiniai namai.

× Terros prekyba iki Kalėdų atidara ir sekmadienį nuo 12 iki 4 val. vak. Gausiosios gražiausių Kalėdoms dovaninių prekių rinkinioose žymia vieta užima dail. A. Petrikonio paveikslai ir puikios medžio inkrustacijos, išpuoštos įvairiais tautiniais motyvais. Adresas — 3235-37 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629, tel. 312-494-6660. (sk.)

× Popiežius Chicagoje, dokumentinis video filmas bus rodomas šį trečiadienį, gruodžio 12 d., 7 val. vak. Gintaro klube (2548 W. 69 st.). Spalvotas video filmas padarytas dr. Jono ir Teresės Bogutų ir Daivos Markelytės. Video filmas bus rodomas ant plataus 5 pėdų ekrano. Valandos ilgumo programoj bus matyti ir popiežiaus sutikimas Marquette Parke.

× "Lietuvio žurnalistas", Nr. 8, Liet. žurnalistų s-gos neperiodinis leidinys, jau atspausdintas ir prieš Kalėdų šventes pasieks savo skaitytojus. Šį numerį redagavo Rūta Kleva Vidžiušienė, atspausdino "Draugo" spaustuve. Rašo redaktorė, LŽS pirm. prof. J. Kupronis, kun. Br. Markaitis, kun. V. Bagdanavičius, A. T. Antanaitis, Vyt. Alantas, J. Karka ir kt. Pateikta daug nuotraukų, žinių iš spaudos darbuotojų gyvenimo, platus radijo vlandėlių skyrius, 28 psl.

× Loretto ligoninėje, vadovaujamoje šv. Kazimiero seserų vienuolijos, gruodžio 19 d., trečiadienį, 7 val. vak., minint "Vaiko metus", bus simpoziumas — svarstybos vaikų auklėjimo, sveikatos ir priežiūros klausimais. Simpoziume kalbės specialistai gydytojai, socialinės veiklos atstovai ir psichologai. Kvietiami dalyvauti tėvai ir visuomenė, kuri domisi vaikų sveikatingumo ir priežiūros reikalais.

× Lietuvių Prekybos rūmų susirinkimas bus gruodžio 12 d., trečiadienį, 7:30 val. vak. Dariaus ir Girėno posto salėje. Kalėdinę programą atliks Marquette Parko lituanistinės mokyklos ansamblis ir tautinių šokių grupė, vadovaujama Stasės Bacevičienės. Po programos bus atsisveikinimas, kurį finansuoja vicepirmininkas Jonas G. Evans ir Stasys P. Evans, Evans laidotuvių įstaigos direktoriai.

× Joną B. Petrulį, teisinį patarėją, Will County demokratų partiją indorsavo kandidatui į Will apskrities prokuroro postą. J. B. Petrulis yra gimęs Lietuvoje 1944 m., kalba lietuviškai, prašo visų lietuvių paramos. Šiuo metu kandidatas gyvena Frankfurt, Ill.

× "Cicero Life" laikraštis lapkričio 7 d. įsidėjo aprašymą apie Clyd Park lygos salės rutulio pirmenybės, kuriose Cicero klubas nugalėjo Sauliaus Barono vadovaujamą klubą Bombers. Pažymėtina, kad Bombierių komandoj dvylikos berniukų dauguma yra lietuvių kilmės, kiti net ketvirtis generacijose kaip tai Skiris, kurio čia gimė seneliai, gerai kalbėjo lietuviškai, neseniai mirė. Pirmenybės vyksta Cicero miesto stadione.

× Marija Merkevičienė, nuo latvie ir ilgametė "Draugo" skaitytoja Omahoje, didelę lietuviškos knygos mylėtoja, užsiskaitė "Drauge" knygų ir jų leidimo reikalams paskyrė 14 dolerių auką. Esame labai dėkingi.

× Cicero Lituanistinė mokykla rengia Kalėdų eglutę gruodžio 15 d., šeštadienį, 12 val. šv. Antano par. mažojoje salėje. Programą atliks patys mokiniai. Tėveliai su vaikais kviečiami kartu dalyvauti.

× Teofilė Vildžienė, čikagieškė, maloniu laiškeliu palinkėjo "Draugui" linksmų švenčių ir atsiuntė auką. Ačiū.

× J. Vidmantas, Elizabeth, N. J., atsiuntė 10 dolerių auką. Maloniai dėkojame.

× Vytautas Janušonis, aktyvus LB darbuotojas, atvykęs iš Dousmano, Wis., nusipirko "Draugui" knygų anglų kalba apie Lietuvą už 75 dolerius.

× Antanas Kalvaitis, čikagieškis, atsiuntė Garbės prenumeratoriaus mokėstį. Esame dėkingi.

Dail. Vandos Alekniešės dailės darbų parodos atidaryme. Kalba vyriausia skautininkė v. s. Irena Kerelienė, jos dešinėje — dail. V. Alekniešė.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

DAR KARTĄ ČIURLIONIS CHICAGOJE

Ne kartą Čiurlionio ansamblis yra koncertavęs Chicagoje ir visada sėkmingai, visada buvo mieliai sutiktas. Praėjusį sekmadienį Čiurlionis dainavo Balfo sukurtų progą suruoštamame koncerte Marijos aukšt. mok. salėje.

Ansamblis, diriguojamas muz. Al. Mikulskio, koncertą pradėjo daina Gieda giesmė, tekstas vėsk. A. Baranauko, harm. A. Mikulskio, toliau padainavo Žiema, tekstas Petro Vaičiūno, muz. J. Gruodžio, Piemenaitės raliavimas, Liaudies daina, stilizuota A. Mikulskio, solistė — Irena Grigaliūnaitė, ragelis — J. Muliolis, žvejai, tekstas Petro Vaičiūno, muz. J. Gruodžio, Bukvo girdus alutis, tekst. V. Barausko, muz. B. Povilaitis ir Atvažiuo mašinėlė, aukštaičių daina.

× Lietuvių Istorijos draugijos narių ir bičiulių susirinkimas įvyks gruodžio 13 d. 6 val. vak. A. Rūgytės bute. Paskaitą "Vilniaus universitetas" 1803—1832 metais" skaitys istorikas J. Dainauskas.

× Antanas Stulpinas, čikagieškis, padėjo už korteles ir atsiuntė 10 dol. auką. Labai ačiū.

× Dr. Romualdas Zalubas, Silver Springs, MD, atsiuntė garbės prenumeratoriaus mokėstį. Labai ačiū.

× Elena Gibišienė, čikagieškė, nusipirko "Drauge" lietuviškų plokštelių už didesnę sumą.

× Sveikindami su artėjančiomis šventėmis, aukų atsiuntė: po 7 dol. — Petras Molis, Jonas Girdauskas; po 5 dol. — Juozas Bradūnas, V. G. Girnius, L. Bildušas, S. Vaškys, J. Černiauskas, M. Milašienė, Dalė Murray. Ačiū.

× Aukų po 5 dol. už korteles atsiuntė: Pr. Kalvaitis, S. Zizienė, Zigm. Mikulius, Br. Biečiukas, J. Adomaitis, P. Blavėčiūnas, Petras Lakavičius, kun. Fr. Bulovas, Stepas Šurkus, Edv. Jazukevičius, Stasė Tautaitė, Klemensas Polikaitis, Jonas Skladaitis. Visiems esame dėkingi.

× Aukų atsiuntė: po 3 dol. — V. Genys, E. Andriūšis, V. Puodžiūnas, J. Kemėža, Alfonsa Kanienė, El. Skinderienė, St. Čarneckas, V. Jonynas, J. Dumbrys, Aldona Drasutienė, A. Ivanaukas, po 2 dol. — V. Kerlertas, A. Masionis, kun. J. Grišas. Visiems dėkojame.

× Dėkodami už kalėdines korteles, aukų po 5 dol. atsiuntė: Antanas Marchertas, dr. W. J. Kirstuk, Bronius Gelažius, Bronius Cikota, Valė Dailidkienė, Ina ir Jonas Kasai, A. Burakauskas, V. V. Petrauskas, Julius Karsas, Algirdas Jonyas, Ant. Sakalys, Eglė ir Jonas Vilčiai. Visiems dėkojame.

Kanklėmis Elena Muliolytė paskambino A. Mikulskio "Ant ežerėlio rymojau", po to vyrų choras sudainavo Ažuolėlių, liaudies dainą, stilizuotą J. Karoso, Balnok, tarnė, bėrą žirgą, liaudies dainą, stilizuotą A. Mikulskio, ir Ant marių, tekstas Bern. Brazdžionio, muz. Br. Budriūno.

Po pertraukos kanklėmis paskambino Jaunystės žaisma, muz. A. Mikulskio, Mirga Banaikytė ir Virginija Juodiūnaitė.

Moterų choras su kanklių orkestru atliko Oi dariau, dariau lyseles ir švento Jono vakarėlį, Liaudies dainos, stilizuotos A. Mikulskio, solistė — Irena Grigaliūnaitė, Vaidilutės choras iš operos "Vaidilutė", muz. Miko Petrausko, o lietuvių liaudies muzikos instrumentų orkestras atliko Lietuvišką rapodiją nr. 6 Ant Nemuno kranto, A. Mikulskio. Mišrus choras su lietuvių liaudies muzikos instrumentų orkestru dar padainavo dainų ir baladžių, stilizuotų paties dirigento muz. A. Mikulskio. Ansamblio atliko: Zveng žirgelis lankoj, solistai: Irena Grigaliūnaitė ir Algis Gilyas, Liaudies baladė — "Ulijona", solistai: Irena Grigaliūnaitė ir Vladas Plečkaitis, Linelius roviaus, Liaudies daina, solistai: Irena Grigaliūnaitė ir Vladas Plečkaitis, Ziedonis, Baladė — "Ant Rambynno kalno", solistai: Irena Grigaliūnaitė ir Vladas Plečkaitis, Melnikas, Papartėlis, liaudies daina, ir pabaigai tradicinė Nam, liaudies daina, kuri taip pat naujai nuskambėjo.

Ansamblis ir solistai buvo gausiai susirinkusių klausytojų labai šiltai priimti, kai ką turėjo kartoti. Iš viso koncertas visiems labai patiko, po jo, įnešant gėles, ilgal ir nuoširdžiai ploja. Balfo c. v. pirm. Marija Rudienė trumpu, gražu žodžiu padėjo ansamblui, koncerto ruošėjams, ypač J. Jasaičiui, ir gausiai susirinkusiems Balfo rėmėjams.

Kadangi koncertas ruoštas minint Balfo veiklos 35 m. sukaktį, tai koncerto programoje buvo straipsnelis apie Balfo veiklą, pailiustruotas Balfo veikėjų nuotraukomis. Muzikinį vertinimą duosime vėliau.

L. Galinis

SOL DALIOS KUČNIENĖS PLOKŠTELŲ VAKARONĖ

Su solistes Dalios Kučnienės plokštelėmis supažindinamas įvyks gruodžio 8 d. Jaunimo cent. ro kavinėje. Vakaronę pradėjo Vida Gilvydienė, pasidžiaugusi laimėjimu ir nupasakojusi plokštelių atsiradimo pradžią, kur nemažą vaidmenį suvaidino M. Rudienė. Ji buvo pakviesta perkirpti kaspiną ir prabilti susirinkusiems. Jai buvo įteikta plokštelė. M. Rudienė džiaugėsi, kad solistes balsas yra nukambėjęs daugely šalių. "Džiaugiamės turėdami tokį šviesų talentą. Kultūrinės ir dvasinės vertybės yra aukščiausios".

Programos vedėja V. Gilvydienė pažymėjo, kad solistes plokštelėse yra 6 liaudies dainos ir 6 liet. kompozitorių ir dar kitų kūrybos. Solistes akompaniatorius dr. Enrique Arias, Chicagos konservatorijos doktorantų vadovas, papasakojo, kad plokštelėms buvo parinktos ir tarptautinio garso kompozicijos, kad jos būtų įdomios ir kitoms tautos. Plokštelės supažindino kitataučius su lietuvių kompozicijomis, o lietuvius — su kitataučiu.

Iš plokštelių buvo pagrotos solistes įdainuotos lietuviškos, ispaniškos, kinietiškos dainos. "Moterys gyvenimo" "Drauge" redaktorė S. Semėnienė perskaitė redakcijos sveikinimą ir linkėjimus. Savo kalboje ji priminė, kad mūsų solistė su pasisekimu koncertavo Prancūzijoje, Vokietijoje, Pietų Amerikoje, Taut. Kinijoje. Priminė jos mokslo Lojolos ir Roosevelt mokyklų mokyklose. Pacitavo įvairių tautų spaudos vertinimus.

Sol. D. Kučnienė pasisakė, kad susirinkusieji atnešė jai džiaugsmo. Dėkojo mecenatams, visų pirma a. a. Julijai Bičiūnienei, skyrusiai tūkstantinę. Pažymėjo, kad trečiadienį, tarpininkaujant gen. kons. J. Daužvardienė, buvo plokštelės įteiktos visų penkių kontinentų konsulams, amerikiečių radijo ir TV stotims. Dėkojo vyro broliui K. Kučnui už paramą tūkstantine, "Giedrai", apmokėjusiai plokštelių įrengimo išlaidas. Įteikė plokštelės mecenatams A. Kairiui, L.

CHICAGOS ŽINIOS

KALEDŲ GELES

Chicagos Garfieldo ir Lincoln parkų šiltdaržius nuo gruodžio 22 d. iki sausio 6 d. vyks kalėdinių ir kitų gėlių parodos. Atidara nuo 9 v. r. iki 6 v. v., pirmadieniais iki 5 v. v.

ČIUOZYKLOS

Chicagos parkuose bus žiemą įrengtos čiuozyklos, kur netoli parko būstinių, kad būtų kaip sušilti.

ISGELBEJO MERGAITĖ

Aldermanas T. Kenner sekmdienį prie 45 gatvės Michigan Ave., Chicagoje, sekmdienio naktį pamatė vyrą, parbloškų 15 m. mergaitę. Aldermanas, pagrobęs beisbolo lazda, kurią buvo turėjusi su savim mergaitę, sulaukė užpuolėją Fl. Clark ir perdavė policijai.

MERE NETURTINGIEMS

Chicagos merė J. Byrne buvo nuvykusi į Cabrini pigiųjų butų koloniją su Kalėdų dovanomis neturtiesiems. Kai kurie jų prašė darbų.

MIRTIS DEL GROZIO

Karen Dureiko, 29 m., buvo nuvykusi daryti kosmetinės operacijos pas dr. Annette Lotter,

IŠ ARTI IR TOLI

I A VALSTYBĖSE

— JAV Atstovų rūmų narys kongr. Charles Dougherty, JAV LB krašto valdybos praejimo įneša įstatymo projektą (H. R. 5407) gauti finansinę paramą Lietuvos diplomatinė tarnybai, šiomis dienomis savo distrikte gyvenantiems piliečiams išsiuntinėjo biuletinį. Biuletnyje jis skatina rašyti laiškus L. Brežnevui ir prašyti trijų politinių kalinių išlaisvinimo. Tie kaliniai yra lietuvis Balys Gajauskas, ukrainietis L. Lukianenko ir Rusijos žydė R. Levine. Biuletnyje trumpai pristatomos minimų trijų politinių kalinių biografijos. Taip pat minėtame biuletnyje atskiru straipsneliu suminėta kongr. Dougherty veikla Pabaltijo valstybių reikalu — pareiškimai kongrese, įneštos rezoliucijos, laiškas Brežnevui B. Gajausko reikalu, įstatymo projektas gauti laisvę Lietuvos diplomatinė tarnybai. Kongr. Dougherty artimai bendradarbiauja su JAV LB Krašto valdybos ir "Koalicijos išlaisvinti Petkų ir Gajauską" "pareigūnais ir nepilnų metų bėgėję su jais yra susitikę penkis kartus.

— Spalio 30 d. trys lietuviai dalyvavo tarptautinėje konferencijoje prie Jungtinių Tautų New York, kur buvo svarstomas Sovietų žydų klausimas. Lietuviams atstovavo kun. Kazimieras Pugetičius, Lietuvių Katalikų religinės šalp. v. vedėjas, Marian Skabeikienė, Baltie Appeal to the United Nations atstovė, ir Gintė Damulytė, Pasaulio Lietuvių jaunimo sąjungos politinės veiklos koordinatore. Konferencija tęsėsi visą dieną. Konferencijos motot: "Laisvės visiems sąžinės

pinaičiams, J. Arvydui, Polikajams, A. Paškui, A. Varškiui, A. Viliūnui bei šeimos artimiesiems — Valaičiams, Paluioniams. Dėkojo p. Matukui už puikią smuiko palydą, dail. V. Elvaitei už plokštelių grafiją apipavidalinimą, A. Bylaitytei už Sruogos teksto vertimą, J. Paštukui, M. Morkūnui už patarimus ir pagalbą, A. Modestui už talką įrašant. Paskyrė po plokštelę muzikologijos archyvu, St. Semėnienėi, kun. J. Prunskiui, lietuvių radijo stotims Chicagoj. Vakaronė baigėsi "Giedros" suruoštomis vaišėmis. J. Pr.

kaliniams". Programa sudarė iš paskaitų ir diskusijų. Paskaitininkų tarpe buvo prof. Thomas E. Bird iš Queens College, City University of New York, kuris kalbėjo apie religijos vaidmenį Sovietų Sąjungoje. Matthew Nimetz, JAV Valstybės departamento pareigūnas ir lietuvių kun. J. Šarauskas viršininkas (kun. Šarauskas neseniai pradėjo dirbti rytų Europos skyriuje) pristatė Valstybės departamento liniją žmogaus teisių srity, ypač pabrėždamas pilną Helsinkio sutarties reikšmę. Jis ragino etnines grupes pristatyti savo rūpesčius bei reikalavimus Valstybės departamentui prieš Madrido konferenciją. Įdomu, kad Lietuvos dabartinė padėtis dažnai buvo minima. Ann Gillen, National Interreligious Task Force on Soviet Jewry vedėja, savo kalboje iškėlė Nijolės Sadūnaitės drąsą ir tvirtą tikėjimą. Rabinas Marc. Tannenbaum palietė Lietuvos katalikų ir katalikų Bažnyčios ypatingai sunkią padėtį Sovietų Sąjungoje. Diskusijose girdėjosi Petkaus ir Gajausko pavardės. Konferencija užsibaigė maldos budėjimu prie Izaijos sienos Jungtinėse Tautosose.

KANADOJE

— Toronto metiniam Malro mokyklos mokinių tėvų susirinkime dalyvavo 50 tėvų. Pirminkinkavo Br. Saplys, sekretoriavo I. Ross. Išrinktas naujas tėvų komitetas: pirm. D. Karosas, sek. V. Pečiulis, nariai — A. Ambrozaitienė, L. Balaišis, B. Batraks, M. Paragauskienė, B. Prakapienė, A. Stungurienė ir A. Malinauskienė (išdininė). Revizijos komisija: H. Sukauskis, K. Batūra, A. Viskontas.

ARGENTINOJE

— Industr. Juozas Develkis savo fabriko reikalais keletai savaitių išskrido į S. Ameriką. Ta proga aplankys Chicagoje savo sesutę dr. Audrą bei žmonos tėvelius Kanadoje ir kitus gimines bei draugus.

Kelias į altoriaus garbę J. VAISNORA, MIC

Ark. Jurgio Matulaičio beatifikacijos bylos apžvalga. Generalinės Postuliacijos leidinys 1969 m.

Kaina su persiuntimu \$1.00. Gaunama DRAUGE

Išgikite naują ALDYZO BARONO romaną

LAIVAI IR UOSTAI

Jurgis Gliuda apie šį romaną sako: "Šalia pagrindinių personažų autorius pateikė visą tuosų kūrų, gyvų ir tikrų, kurie, tarp savęs skirdamiesi modus vivendi metodais, sudaro sultingų, spalvingų portretų galeriją".

Išleido Lietuviškos knygos klubas 1979 m. Viršelis Nijolės Vede-gytės — Palubinskienės, 276 psl. Spaudė Draugo spaustuve. Kaina su persiuntimu \$7.75. Ill. gyv. prideda 35 ct. valstyjos mokestį.

Užsakymus siųsti: Draugas, 4545 West 63rd Street, Chicago, Ill. 60629

LIETUVIŠKAS GALVOSUKIS (Lithuanian Heritage - Jigsaw Puzzle)

Sudėdamas Lietuvos žemėlapis iš 551 gabaliukų galvosuko formoje. Išleido Baltic Associate, Boston, Mass.

Mokyklinio amžiaus, jaunimui padės išmokyti Lietuvos istoriją, atrasti jos žymiausias vietas, supažindins su garbiaisiais žmonėmis. Šis žaidimas tinka ne tik jaunimui, bet ir kiekvienam suaugusiam tinkamai praleisti laiką. Kaina \$12.95. Ekstra už persiuntimą, Illinois gyventojai prideda 78 ct. valstyjos mokestį. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629